EL TEMPS

La Federació de Joves Cristians és la màxima garantia per a l'esdevenidor de Catalunya.

Surt els dissabtes - Any I. | Barcelona, 28 abril 1934 | N.° 16. – Preu: 15 cèntims

El I Congrès de joves cristians

S'ha celebrat a Barcelona el primer Congrés general de la Federació de Joves Cristians de Catalunya. Ha estat un èxit clar, rotund que ha posat de manifest la força que aquest moviment té ja per tot Catalunya. Obra estrictament i essencialment apolítica, ha d'ésser però tinguda en una especial estimació per tots aquells partits polítics que creguin que la salvació de Catalunya ha de venir pel camí de la seva cristianització; i més, encara, pels que aspiren a realitzar aquesta cristianització per l'únic camí que la pot fer sòlida i duradora: el camí del convenciment que va de cor a cor i d'intel·ligència a intel·ligència sense refiar-se de cap altre mitjà humà; i més encara per aquells que estimen que l'acció catòlica no es pot fer eficaçment amb menyspreu de les realitats socials i nacionals del medi en què es desenrotlla. Cristians i patriotes, cercadors d'una justícia social, fortificats físicament i moralment, armats d'una cultura veritable, els joves cristians, en deixar d'ésser joves i entrar en la plena activitat de l'home fet podran intervenir en la política, cada u des del partit o la formació que més li abelleixi amb una capacitat i una ciutadania fins avui inigualades. I aquest és un mèrit i un do que tot Catalunya ha de reconèixer i agrair a la Federació de Joves Cristians. Per això és més lamentable que en certs sectors de la política catalana s'hagi promogut contra els joves cristians una hostilitat incivil que s'exterioritza en fets vandàlics i bàrbares agressions. No és cap excusa a aquesta barroeria que els seus autors diguin que els joves cristians son feixistes. Al contrari, aquesta acusació, en què ningú que sàpiga llegir i escriure no pot creure, denuncia que darrera seu no hi ha res més que una enorme mala fe i posa als que en són suggeridors fora d'aquell pla de lleial convivència en què es poden trobar i s'han de trobar necessàriament tots els que honestament serveixin un ideal, encara que això els tingui situats en les posicions més adverses i contraposades.

Si no fos per la vergonya que representa per al bon nom de Catalunya que dintre d'ella hi hagi qui no pugui tolerar pacíficament la propaganda d'una idea que no sigui la seva, gosaríem dir que aquestes agressions no vénen sinó per més bé; perquè res no hi ha que enardeixi tant com ésser combatut i combatut injustament, car això implica l'estímul de la lluita barrejat amb el reconeixement de la nostra raó per part de l'adversari, que no recorreria a la mentida si la veritat es trobés de la seva part.

Els joves cristians han donat amb el seu primer congrés nacional un gran pas en la seva vida. Saludem-los com una de les més belles realitats amb què avui compta Catalunya.

Comentaris d'«El Temps»

Provincianisme

Els que hem sentit profundament tota la vida els ideals de democràcia, i a més el nostre patriotisme ens ha impulsat cap el nacionalisme per tal de treballar per la llibertat de la nostra terra, no podem menys de sentir-nos profundament amargats pels vergonyosos fets d'aquests dies contra els actes de la Federació de Joves Cristians. Dintre nostre, en el més íntim de la nostra consciència, s'aixeca una mena de repugnància que ens revolta l'ànima i ens omple de tristesa.

Si analitzem amb calma els fets, haurem de convenir, a la fi, que es tracta d'un de tants lamentables casos de provincianisme que ara, per una pintoresca i terrible, alhora paradoxa, sovintegen massa a casa nostra. I sinó, raonem: A tota Espanya, com un regueró de pólvora, s'ha estès la protesta eixorca contra els actes d'El Escorial. Els socialistes han promogut vagues i desordres a tot arreu i s'han dedicat a cridar contra el feixisme. A Catalunya no tenen força els socialistes espanyols i per aquest motiu no s'albirava la possibilitat d'organitzar una rèplica receixida.

Ah! La casualitat, però, ha vingut en auxili dels que havien de fer acte de presència, fos com fos. I en anunciar-se el Congrés dels Joves Cristians varen arreplegar pels cabells l'ocasió que se'ls presentava i explotaren l'equívoc de confondre el mot "fejocista" amb "feixista". L'engany és molt barroer i si hi hagués hagut una consciència collectiva ben sana, hauria estat refusat amb indignació. Ja ho saben, ja, els organitzadors dels aldarulls que "fejocista" no vol dir "feixista". Ells, però, tiren el dret i enganyen els que poden. La llàstima és que encara n'hi ha que s'ho creuen de bona fe, i contribueixen a fomentar el provincianisme decadent que ara posen de moda els nostres extremistes. No se'ns acut més davant la deplorable gesta que la famosa exclamació de Ciceró: "Quosque tandem...?".

Flamenquisme selvàtic

D'un quant temps ençà hi ha una mena d'exacerbació de flamenquisme fins el punt que arribem a creure en la formació d'una taurofilia catalana. Posats a traspassar serveis, ens traspassen les curses de braus i tot. Es de suposar que per tal d'organitzar-ho bé en faran Director general "El Niño de la brocha", l'eminència vigatana del ram.

El dia que reaparegué el "Gallo" a Barcelona sabem de molts personatges i personatgets que no mancaren a la "fiesta nacional" i s'entusiasmaren amb la visió del "divino calvo", com uns perfectes "aficionaos". I ara, en un diari de Madrid trobem la ressenya d'un cursa de braus a Manresa, feude del senyor Selves. L'informador diu al final: "Los tres matadores fueron sacados en hombros".

Us imagineu, —us ho haurieu imaginat mai?— veure uns pacífics manresans, probablement electors del Conseller de Governació, servint de sòcol a les anques de tres torejadors?

Ai, dolça Catalunya, Pàtria del meu cor, com t'has de veure!...

Humorisme polític

¿Proporcionalisme atenuat o atemperat?

per Joan B.ª Roca i Caball.

Els sistemes electorals emprats de les eleccions de Corts Constituents de la República espanyola ençà, han tingut la virtut de posar al descobert les nafres que taraven les representacions assolides per mitjà d'aquells. L'assaig de grans circumscripcions amb uns sistemes majoritaris absurds, que deixaven als grups minoritaris poc menys que indefensos, i els "quorums" exigibles per a passar a un segon torn, que decidien els electors que havien ja obtingut les majories, tot plegat, fins arribar al sistema nostrat del tot a 65 de les darreres eleccions municipals, donava la sensació enguniosa i depriment, de què els governants, amb les estructuracions renovades a cada lluita, cercaven el propi profit i la desfeta de les oposicions; sense tenir cura de la trista sort que els reservaba el sistema, si els mancaven mitja dotzena de vots per a la majoria.

A cada nou abús, sorgia un nou clam per la representació proporcional, i una defensa més feble del sistema emprat per part dels beneficiaris, i hem pogut arribar al moment just de la constitució de l'actual govern de Catalunya, que va néixer fent pública professió de fe en el credo proporcionalista. I tot fa preveure que la represa d'activitats del nostre Parlament, s'encetarà amb l'estudi del projecte de llei electoral, acollidor d'aquell sistema d'eleccions. Sembla talment que l'Esquerra Republicana de Catalunya comprèn l'eficàcia i viabilitat d'un mitjà de representació que si afebleix la posició majoritària, reforça altres nuclis que poden suportar un govern, donant-li un major contingent i més plena autoritat, i esmortuint el concepte partidista de la política rectora.

L'escomesa més dissimulada, però més ferma, més hàbil, peró menys justa, s'insinua de part d'una altra organització política, la Lliga Catalana, i aquest mancament encobert a una constant reclamació dels seus dirigents, a les més rotundes apellacions de l'opinió pública, avui per avui, té una sola exterioització, per bé que coincideix amb uns treballs subterranis extraordinaris, la que es reflexa amb dues paraules "*atenuada*" o "*atemperada*", però d'intenció única, la de desvirtuar la representació proporcional, llevant-li tot sentit de justícia i de moral pràctica.

El senyor Cambó amb la paraula "*atenuada*" i el senyor Trias de Bes amb el mot "*atemperada*", s'han limitat a conrear una vegada més l'humorisme polític, per tal de no rectificar públicament una primera declaració proporcionalista, i fer que efectivament no prevalgui un sistema tan perjudicial per als partits que gaudeixen de posicions privilegiades, a base dels càlculs de probabilitats i dels escrúpols de consciència legítims i ben intencionats dels ciutadans creients.

El mot "atenuació" fins i tot era tan clar intencionalment, que ha estat substituït per "atemperat", més innocu i menys expressiu. El diputat a les Corts espanyoles, senyor Trias de Bes —caducat, per la llei d'incompatibilitats, el mandat dels electors pel Parlament català— al llançar aquell, ho feia tan planerament que els ciutadans, en plena primavera el rebien carinyosament. "*Proporcionalisme atemperat*" ¿quin dubte hi ha de què les eleccions són fredes a l'hivern, i calentes a l'estiu?

La idea genial de què les eleccions s'atemperin, la trobem encertada, ni els mitjans físics frigorífics o de calefacció, resten a mercè de tothom, fins dels modestos que no poden llançar mils i mils pessetes per satisfer pròpies o alienes concupiscències. D'altra manera, a més d'encarir el sistema, el faria menys practicable per l'excessiva comoditat dels electors.

Humorismes a part, ens resta dir que comprenem l'escomesa que enclou l'atenuació o l'atemperament del proporcionalisme, i que no admetem que una vegada més els que tota la vida han ponderat les excel·lències del sistema el facin impracticable per satisfer les seves posicions partidistes, i pel manteniment d'uns efectius, captats pel temor o el neguiteig escrupulós d'unes probabilitats fetes a mida, sense, però, la satisfacció plena de la consciència de l'elector.

Proporcionalisme, sí, pel bé de Catalunya i satisfacció legítima de les posicions minoritàries, que poden convertir-se en majoritàries, per la sinceritat dels seus dirigents i la bondat dels seus idearis; mai, però, adulteracions i subterfugis que, a més d'esterilitzar energies i destruir possibilitats, desnaturalitzarien el sistema i el farien fracassar davant de l'opinió pública, hipòcritament enganyada.

DE TOT TEMPS — **J. M. Armengol.**

COSES DE LA DIADA

Certament, Cervantes va tenir un bon pensament, una encertada *ocurrencia* —encara que la cosa no dependués d'ell, els catalans podem afegir-ne un altre als molts mèrits que té— d'anar a morir-se tot justament el dia de Sant Jordi. Veus aquí com el príncep dels *ingenios* castellans venia a fer profèticament de catalanista, sense ni maliciar-s'ho. Res! la Providència, és a dir, la casualitat, que dirien avui.

El cas és que quan hom decretà que la Diada Oficial del Llibre fóra el 23 d'abril, molts no sabíem pas acabar-nos-ho, aixi, de primer antuvi, que ens donessin —oi! amb el que ens estimen!— tan ben encertada, una cosa que encara no se'ns havia acudit de demanar... Naturalment, en veure la data, un atinava primer en el sant que no pas en la mort del gran escriptor.

Llàstima que enguany, el temps —l'estat atmosfèric, s'entén!— no hagi tingut l'encert de fer durar aquell ullet de sol que apuntava a primera hora (la primera hora relativa de sempre) i que després amb intèrvals de xim-xim i amb amenaces sostingudes, si més no ha deixat mal parada la brigada d'angelets com a aficionats als llibres... A l'alçada com si diguéssim, de molts infeliços mortals, àdhuc aquells que compren una enciclopèdia "por omplir" i quan els prestatges —flamants, de nou-ric, i és un fet autèntic— no n'admeten més, deixen l'obra a mig, acabada de la manera més arbitràriament poca-solta, a la *M* o la *S*.

Jo no sé si en la Diada es va vendre més o menys; ja ens ho diran les estadístiques, i ja ho han abocat tots els comentaris de circumstàncies. Però us seré franc... no compro molt, precisament en la diada (fora de llibres que ja tingui ullats) ni em resulta esquer excessiu allò del deu per cent..., perquè veig i comprovo que no sóc ni molt menys a gaudir-me tot l'any d'un avantatge de preu, en gràcia a l'amistat (i les ganes de pescar negoci —diem-ho tot!) d'algun llibreter.

I consti que no vull esbombar ni desacreditar res, perquè la majoria dels que es molestin en llegir-me, em donaran la raó en l'esmentat. Es al marge d'aquest diem-ne "truc" ja gastat, que jo em permeto renovar una proposta que fa temps em balla pel cap:

La Biblioteca a préstec: al salonet de la llibreria o àdhuc portada a casa. Però no estil Biblioteca circulant, ni com les altres que deixen publicacions, i on manquen sempre molts llibres, sobretot els nous que més intriguen. No vull negar que la proposta és d'escamat, car és cert que he deixat de comprar llibres dels quals hom fa molt elogi —i que acabat resulta que no n'hi ha per tant— i he pres el costum de llegir bastant manllevat, per a decidir si el compro o no el compro... perquè no em sobra la consignació llibresca. Les coses clares.

I bé. Si algun llibreter — a fora de la nostra terra no és cosa gens estranya — organitzés amb un mòdic estipendi, el préstec de novetats, estigueu segurs que no vendria pas menys, no, sinó que del que s'ho valgués (o que agradés... aneu a conèixer el públic) en despatxaria molt més, incomparablement; i serien més autèntics els èxits de les obres... i potser la gent es gastaria més diners, sabent que no sempre es llencen.

En canvi, del dolent no se'n vendria molt; és clar! I més val això, descarnadament, que no pas que el bon comprador es vagi desmoralitzant com a tal, escamat pels "*bluffs*" i les *llaunes* que més o menys inconscientment hom es deixa endossar, i que acaba per comprar cada volta menys... sobretot sense saber on va...

I que refiant-se dels amics que han de comprar novetats (que fan igual que un) es queda a les capses. I el Llibre —així, amb majúscula, i amb Festa o sense— es queda... als prestatges de les llibreries, (botigues, no particulars) esperant que l'endevinin.

No us sembla que algú del ram, potser malhumorat encara per la pluja que deslluí quelcom la Diada, podria rumiar-s'ho?

Temes Internacionals **per Marçal Trilla.**

Els socialistes a Suïssa

El triomf del socialistes ha portat a Ginebra un estat d'intranquillitat que s'estén a tota Suïssa. Fa cinc mesos que governen aquell cantó i la dictadura del senyor Nicole comença a pesar massa feixugament damunt dels suïssos, tan enemics de les violències com amants de la llibertat. Els comunistes s'han apoderat del Govern de Ginebra i estan pertorbant la vida del país a cada moment amb aldarulls i intervencions gens agradables. Sembla que el senyor Nicole, cap del poder executiu de Ginebra, ha dit "que vol aixecar un dic contra la barbàrie feixista: seguint la tàctica iniciada en altres llocs on amb aquest mot d'ordre per endavant ja són permeses totes les extralimitacions i persecucions. N'hi ha prou amb dir que es va contra el feixisme per a tenir carta blanca i poder cometre els excessos que, del contrari, haurien de merèixer una repressió natural i oportuna.

Les característiques de l'actuació socialista a Ginebra són clàssiques. Els afiliats a n'aquest partit conjuntament amb els comunistes, es llancen a l'assalt de societats que no representen idees afins i organitzen el sabotatge d'indústries i entitats que no volen sotmetre's a llur dictadura. La policia ha de contemplar impassible com uns quants cridaners s'apoderen del carrer i alteren l'ordre només pel caprici d'imposar una força absurda. El cantó de Ginebra —diu un periodista suís— està ja sota la tutella financera dels socialistes i comunistes. I, davant d'una perspectiva tan poc agradable, en tots els ordres, regna una inquietud enorme.

Es natural que en un poble d'idees tan pacífiques s'hagi produït una reacció formidable contra la dictadura socialista.

Adhuc comença a prendre forma violenta com en el cas del cantó de Valais, vei del de Ginebra, que ha prohibit l'entrada en el seu territori al senyor Nicole, el qual es disposava a presidir una assemblea socialista suspesa també per aquell govern.

No cal dir la impressió que un acord d'aquesta naturalesa ha causat en tota la Confederació Helvètica, fins el punt de que algú mostra les seves temences d'una guerra civil que els socialistes voldrien aixecar per tal d'apoderar-se de tot el país. Es probable, però, que fracassin en llur intent, car tota la Suïssa vibra d'indignació per la tàctica socialista.

Per tots els indicis, gairebé podríem preguntar-nos si s'acosta una desfeta del socialisme a tot el món i potser els dirigents marxistes se n'adonen i els entra aquesta mena de febre que els posa frenètics.

NOTICIARI

NOTES DE LA U. D. DE C.

Centre Català Democràtic.

Per als diumenges del mes de juny, a dos quarts d'onze del matí, han estat concertades diverses conferències al C. C. D., Diputació, 293, pral.; la primera de les quals anirà a càrrec del senyor Feliu Duran i Canyameres, dissertant sobre "el calendari de festes d'U. D. de C.", el dia 6.

Conferència a la Delegació de Terrassa.

Per al vinent dimecres, dia 2, ha estat preparada pels elements d'aquesta delegació una conferència del senyor Josep Cirera, sobre "Responsabilitat dels catòlics en els problemes socials".

Conferència a Sabadell.

El membre del Comitè de Govern, senyor Joan-Baptista Roca i Caball, donarà una conferència organitzada per la delegació de Sabadell, la qual es portarà a terme el divendres, dia 4 del mes vinent.

Gran acte a Balaguer.

Per al dia 20 de juny, els actius membres directius de la delegació de Balaguer preparen un acte de presentació de l'ideari d'U. D. de C. en el que hi prendran part destacats propagandistes del partit.

Míting de presentació a Girona.

Organitzat per la delegació gironina d'U. D. de C., amb la col·laboració de les diverses de la comarca, s'està preparant un gran míting a la ciutat de Girona, per al dia 27 de juny, el qual tindrà el caràcter de presentació a la població.

ENTITAT MATRIU

Secció femenina.

Celebrada la Junta general de la secció, ha quedat constituïda com segueix: Emèlia Codorniu de Gendrau, presidenta; Pilar Azemar de Carrasco, vice-presidenta; Eulàlia Armengol de Blanquer, secretària; Maria del Angels de Crespo de Casasses, bibliotecària; Agustina Pi, Vda. Trapé, tresorera; Teresa Domènech de Duran, Enriqueta Sabadell de Puig, Montserrat Onyós i Núria Carrasco, vocals.

Festa íntima de la secció femenina.

Per ahir, divendres, era preparada una festa en commemoració de la Patrona de la secció, la Verge de Montserrat, consistent en diversos actes a llaor seu.

Festa a la delegació de Sant Andreu.

Aquesta delegació de Sant Andreu, ha preparat per demà, diumenge, a les cinc de la tarda, una gaia festa de commemoració dels patrons de Catalunya, Sant Jordi i la Verge de Montserrat, en el seu estatge, Sant Andreu, 303. Consistirà aquesta festa, en recitals de poesies i recitals per diversos rapsodes i cantants i parlaments pels propagandistes senyors Narcís Masó i Valentí i el membre del Comitè de Govern, senyor Manuel Carrasco i Formiguera.

Activitats d'U. D. de C.

Festa de Sant Jordi.

Organitzada per la Joventut, va tenir lloc una vetllada en l'estatge de l'entitat matriu. Fou presidida pel president de l'entitat matriu en Feliu Duran i Canyameres, el qual en un curt parlament va recordar la vida i la llegenda del Sant Cavaller.

Huguet, vice-president de la Joventut, va recordar la commemoració del 14 d'abril, la que com que té un caire trist comparat amb el caràcter alegre de la festa de Sant Jordi, va manifestar el seu desig de què Catalunya arribi a assolir la seva més plena llibertat i va acabar blasmant a aquells que han desertat dels seus llocs en el parlament de Catalunya, no complint el mandat dels seus electors.

El membre del Consell de Govern d'U. D. de C., senyor Coll i Alentorn va ressenyar les victòries catalanes que s'han atribuït a la intervenció del màrtir de Capadòcia; després recordà la celebració de la festa en temps de la dictadura i en els primers de la República, quant els patriotes no podíem visitar la capella de la Generalitat i s'havien d'acontentar anant a raure una estona a la del claustre de la Seu. Va glossar la significació de la festa sobretot com a inspiradora de l'actuació de les joventuts nacionalistes catalanes.

A seguit la senyoreta Teresa Duran va llegir el veredicte del jurat en el concurs literari organitzat per la joventut.

Rius, de la Joventut de Gràcia començà glossant l'idea de llibertat, recorda la pèrdua de la República Catalana el 16 d'abril de 1931, creu que s'ha de fer feina Catalunya endins ara que Catalunya recobrarà la seva estructuració natural. Creu que la fundació d'U. D. de C. ha estat inspiració del cel perquè tot el que està inscrit en el seu programa és bo, sa i profitós i fa vots perquè sota les seves banderes a no trigar gaire s'hi apleguin tots els catalans. Acaba glossant els principis bàsics d'U. D. de C. i exposant els diferents sistemes electorals.

Ribó, en representació de la delegació de Sant Andreu, en alçar-se és acollit amb aplaudiments. Diu, en començar, que la festa de Sant Jordi és encara trista, perquè els Sant no aixeca el cap al veure que encara som esclaus, de vergonya de veure un poble oprimit fa uns quants anys pel laïcisme dels governants que no tenen en compte que Catalunya ha estat sempre cristiana.

L'ex-diputat senyor Manuel Carrasco i Formiguera, va cloure l'acte amb un brillant parlament en el que va recollir les opinions exposades pels oradors precedents de què la festa de Sant Jordi és a la vegada trista i joiosa i diu que més que res és una festa patriòtica i d'encoratjament. Recorda l'esplèndida jornada de les joventuts catòliques de Catalunya creient que dintre pocs anys, U. D. de C., de la qual formen part la major part d'elles, en treuran esplèndids fruits.

A l'acabar en Manuel Carrasco va ésser molt aplaudit i tots els assistents a peu dret entonaren l'himne d'U. D. de C.

Una maniobra i una resposta

Prou deu ésser coneguda pels nostres lectors la campanya, sorda uns cops i declarada uns altres, que Lliga Catalana i els seus aliats han fet i fan encara contra Unió Democràtica de Catalunya, prenent peu de l'actitud d'aquest partit davant de la llei de contractes de conreu.

Com és sabut, aquesta actitud comporta una adhesió als principis generals que informen la llei (reajustament dels contractes d'acord amb l'evolució econòmico-social, facilitats perquè el conreador adquireixi la terra, indemnització al propietari, obstaculització de l'absentisme), però alhora una repulsa repetidament manifestada contra totes les seves disposicions que representen un atac a la justícia o a les altes conveniències de la nostra collectivitat nacional. Aquesta actitud, que està completament d'acord amb l'ideari d'U. D. de C., que no és altre, en aquest punt, que el de la democràcia cristiana i el de molts pensadors catòlics, ha tingut la virtut de fer sortir de polleguera els senyors de la Lliga (que no s'acostaren pel Parlament mentre es discutia la llei i deixaren el camp completament lliure a l'Esquerra) perquè posava en evidència llur posició ultraburgesa.

I els primers resultats d'aquest estat d'esperit foren dos articles publicats per duplicat (i això revela que no es tracta de cap reacció espontània, sinó d'una maniobra dirigida des de dalt) a la "Gaseta de Vic" del dia 20 de març i als "Aires de la Conca", de Montblanch, del dia 31 del mateix mes, un d'ells, i al "Gironès" i al "Diari de Girona" tots dos del dia 28 del repetit mes de març, l'altre. El primer d'aquests articles, signat J. A. V., sembla que és escrit pel Sr. Anglada i Vilardebó. L'altre, el més insidiós i ple de falsetats, no podia ésser sinó del Sr. Vallès i Pujals, qui s'ha guanyat un brillantíssim (?) prestigi, combatent en els rengles de la Lliga.

Els nostres amics de Girona, amb el zel exquisit que els caracteritza, no han volgut deixar passar sense resposta aquest producte tan representatiu de la mentalitat de l'autor de l'*Elogi de Catalunya*, tan durament criticat pel seu correligionari Sr. Valls i Taverner, i trameteren a la premsa de Girona el comunicat que reproduïm a continuació:

Senyor Director de "L'Autonomista".

Ciutat.

Distingit senyor: En nom de la Delegació a Girona d'"Unió Democràtica de Catalunya" acudim a les hospitalàries pàgines del vostre periòdic pregant-vos la publicació del següent aclariment:

En el "Diari de Girona" del dia 28 de març aparegué un article signat pel senyor Josep M. Gich el qual portava per títol "La reducció de la jornada de treball". L'esmentat article no era altra cosa que un comentari a l'última sessió celebrada pel Parlament Català en la qual quedà aprovat el Projecte de Llei de Contractes de Conreu i que consistia en un atac vergonyant al diputat d'"Unió Democràtica de Catalunya" per haver votat l'esmentada llei.

Però aquell comentari no era del senyor Gich, sinó del diputat de la Lliga Catalana, el qual, sota el pseudònim de Roig, publica a l'esmentat "Diari" les cròniques de les sessions del Parlament Català (havent-hi, doncs, un error d'impremta), sense assistir-hi i sense abans llegir el Diari de Sessions, ja que tant sols prenent-se la molèstia de fer això darrer, hauria vist l'actuació del nostre diputat senyor Romeva en el que es refereix al seu vot i no l'hauria explicat als seus lectors d'una manera convenient per al seu partit.

Això motivà la rèplica o aclariment per part d'aquesta Delegació la qual trameté al "Diari de Girona" perquè rectifiqués aquest trist comentari.

No sabem les causes que hagin pogut influir-hi, però l'esmentat diari s'ha negat rodonament a rectificar; s'ha fet solidari de les paraules d'un collaborador i ha enganyat d'una manera ben lamentable als seus llegidors, els quals creient posseir un periòdic apartat de tota tendència política de cop s'ha trobat que s'ha passat a òrgan d'un partit.

Es per això, senyor Director que us supliquem la inserció d'aquest aclariment per a desfer equívocs que poden haver suscitat les paraules de l'articulista.

Agraint-vos ben cordialment la vostra generosa hospitalitat us saluda afectuosament.

LA JUNTA.

* * *

LA REDUCCIO DE LA JORNADA DE TREBALL

No és pas cap esperit de polèmica el que ens porta a escriure aquest article; solament el desig què les coses quedin al seu lloc, sense que articles confusionistes i que no s'ajusten a la veritat donguin una mala interpretació a la posició clara que ha mantingut el diputat d'U. D. de C. al nostre Parlament.

Repetidament s'estranya l'articulista, de la diferència d'actuació entre el senyor Romeva i els diputats de la Lliga Catalana. El que veritablement ens estranya és que el senyor Roig no s'hagi donat compte fins ara, que l'U. D. de C. és un partit amb un ideari propi, concret i clar i amb solucions adequades per als diferents problemes, i per tant, completament diferent de la Lliga Catalana. Es que per ventura no digueren constantment els homes d'Unió Democràtica de Catalunya que ells mantindrien sempre una independència política en el Parlament, actuant constantment d'acord amb els principis del Partit? Es què no recorda el míting de l'Olimpia en què parlà el senyor Jover i Nonell, i el parlament radiat del senyor Farré i Moragó, i tants d'altres?

El diputat senyor Romeva no ha fet més que mantenir el programa del Partit, i en la qüestió del camp, ha seguit sempre el programa que respecte a aquest programa té U. D. de C. i que fou aprovat en el II Congrés ordinari de Tarragona; i qualsevol que es prengui la molèstia de llegir el programa sobre qüestions socials i del camp que té el Partit, veurà com forçosament ha d'ésser diferent l'actitud d'Unió Democràtica de Catalunya i de Lliga Catalana. Havent obtingut aquesta llei, gràcies a les esmenes del senyor Romeva, importants millores.

Hem de lamentar que el senyor Roig pretengui fer creure que el motiu que tingué el senyor Romeva per votar a favor de la Llei de Contractes de Conreu, fos per patriotisme, si l'esmentat senyor hagués llegit el Diari de Sessions, hauria vist que estava mal informat, i no s'hi val a escriure sense abans comprovar la veritat i acatar-la tant si és favorable com contrària.

Es cert que el senyor Romeva reconeix que l'esmentada Llei té moltes falles i que compta injustícies i així ho digué:

"Han quedat en l'articulat d'aquesta Llei defectes que treuran aquella eficàcia que jo hauria volgut que tingués en tots els sentits. Hi hauran interessos legítims que quedaran lesionats per manca d'un perfilament més curós de tot el que representaven les normes d'aplicació d'aquells principis als quals jo havia prestat un assentiment que no puc negar tampoc ara".

Però la raó que clarament donà per a votar a favor, no era pas per "patriotisme", escrit en forma despectiva i vaga, car ben claarment digué:

"De manera que jo em trobo que tinc unes raons per a votar a favor i unes altres per a votar en contra, i jo en aquest moment em decideixo a votar a favor de l'aprovació d'aquesta Llei perquè les *raons que tinc a favor són les de doctrina, les raons de principi; les raons que tinc en contra són les raons d'aplicació*".

Malgrat tot, el senyor Romeva torna a aclarir la seva actitud quan diu:

"Però jo voldria donar una altra significació al meu vot. Jo vull que consti, primer, que jo mantinc totes aquelles reserves que en el curs de la discussió he fet a l'articulat de la Llei; que tots aquells vots que he donat en contra de determinats articles, no resten anullats per aquest vot favorable que dono en el moment de la votació definitiva. Sí; jo vull que consti que mantinc en absolut la meva oposició a tots aquells articles en contra dels quals he votat. I una vegada feta aquesta salvetat, llavors jo voldria, si és que la modèstia de la meva persona em permet donar una altra significació al meu vot, que fos l'expressió del desig que aquesta Llei sigui per a Catalunya una Llei de pacificació".

En un altre punt l'articulista desvia la qüestió volent falsejar l'ideari del Partit dient que si el Sr. Romeva va avançant en aquest procés de ponderació, de tolerància i de catalanitat, ben aviat el veurem votar les lleis perseguidores de la religió que presenti l'Esquerra. No, senyor Roig, no hi ha dret a calumniar d'una manera tan baixa, sobretot coneixent com ho fa, la declaració de principis del Partit, en el qual la concepció cristiana és la bàsica de tot el programa, i així clarament ho diu en el punt primer:

"Orientarem tota la nostra actuació envers els principis cristians, nets de totes aquelles impureses que, tot i essent-li estranyes, han ocasionat, però, que la malícia humana i els mals averanys polítics, en les atribuïssin per a fer-los odiosos. Posarem la cura màxima a refusar dogmatismes i monopolis de principis que, puix que són universals, han d'inspirar l'actuació individual, social i política, si més no, de tots els creients".

Vegi, doncs, quin partit català pot presentar una doctrina tan clara, ensems que mantenir en tot moment els mateixos principis, i procuri una altra vegada que els seus articles s'ajustin a la veritat.

No hauríem volgut acabar aquesta nota sense preguntar al senyor Vallès i Pujals, per què no demana també explicacions als Srs. Bau i Palau per les seves actuacions anticatalanes, tant a dins com a fora de Catalunya, però ens hem adonat a darrera hora que els de la Lliga han fet ja grans progressos per escurçar la distància que els separa dels esmentats senyors, que en qualsevol país que tingués el ple exercici de la seva sobirania estarien, a hores d'ara, condemnats pel delicte de lesa pàtria.

JULIÀ RAMIS.

TAPIOQUES i PURÉS
Figueres
són els millors.

Els Sindicats, ¿han d'ésser confessionals...?

per Joan Roca i Giralt

V

Esmentàvem, en el nostre proppassat article, una part de les moltes causes que hi han, perquè avui per avui almenys, no declarem els nostres Sindicats, Sindicats Confessionals.

I dèiem que mentre no es superessin aquelles causes, que en realitat són difícilment superables, però superables a la fi, no érem partidaris d'una confessionalitat, que al néixer sense garanties absolutes d'èxit, més aviat la considerem perjudicial que beneficiosa a la causa de la vertadera religió, de la vertadera doctrina cristiana que nosaltres, avui més que mai, havem d'enlairar i dignificar per damunt d'egoismes partidistes i baixes passions inconfessables.

I naturalment que les causes que esmentàvem no es superaran fins d'aquí a molt temps; fins a collir els fruits d'un treball intensíssim d'educació i de cultura, que tots havem d'ajudar a realitzar, per mitjà de cercles d'estudis socials, obrers per una banda, i patronals per altra; per mitjà de les múltiples activitats de l'acció catòlica, però especialment per mitjà d'aquesta organització que es diu, "Federació de Joves Cristians de Catalunya", que podem presentar avui sense cap mica de temença com a organització modèlica, fruit d'una voluntat recolzada per un conjunt de voluntats, que han collaborat amb aquest treball immens d'educar, de redimir el jove, especialment el jove obrer; per mitjà d'aquest treball immens també, que ve realitzant des de que va néixer, Unió Democràtica de Catalunya, en la seva tasca inhòspita d'educació política dels nostres ciutadans, en aquesta tasca formidable que ha de menar, per una banda, contra els interessos creats, que li barren el pas amb perfidiosa sollicitud, i, per altra, contra la ignorància, mantinguda per conveniències egoistes dels partits majoritaris que han predominat a Catalunya des de molts anys ençà, i fins que d'una vegada per sempre, l'Església no logri lliurar-se del jou ignominiós, que avui pesa encara al seu damunt, d'aquesta burgesia que, egoísticament, en la seva major part, es fa passar per catòlica, tan solament perquè el catolicisme li serveixi de cobertora, per realitzar amb més tranquillitat de "consciència", aquest problema liberal econòmic que ha perdut a mitja humanitat, i està a punt de perdre l'altra meitat.

I, dissortadament, per aconseguir, tot això, hem de passar encara molt de temps, i hem de sofrir molts trasbalsos econòmics, socials, i com a conseqüència, polítics també.

A més, per declarar confessionals els nostres Sindicats, és a dir, per a considerar-los part integrant de les múltiples activitats de l'Acció Catòlica, ¿creieu que tenim personal el suficientment preparat, per cuidar-se'n? Nosaltres creiem que no! I ho creiem així, perquè hem vist les grans dificultats que s'han de vèncer per fer funcionar a les diferents poblacions de la nostra terra, els Cercles Obrers d'Estudis socials, i això que solament estan orientats de cara a la pura teoria. Què faríem si a més de la teoria, s'haguessin de dedicar i amb preferència a la part pràctica...?

Se'm dirà que a Bèlgica bé se'n surten, i magníficament per cert. Però jo els diré que aquí no estem a Bèlgica, ni a Holanda, ni a Austria, ni tan solament al país basc, ja que estem en un país sense religió oficial, en mig d'un laïcisme asfixiador, i d'una inconsciència religiosa en la major part del poble, el suficientment intensa i extensa, perquè ens mirem les coses dels altres països molt de lluny i amb vertadera recança. Precisament, i això és general en tots els aspectes, de les nostres activitats, un dels mals que hem patit més nosaltres, és aquell que prové, de voler aplicar a casa nostra, sense tenir en compte el nostre fet diferencial, allò que en altres països els encaixa perfectament. I d'això, nosaltres, els catalans, que tenim de suportar les veleïtats centralistes de Madrid, en tenim bona experiència.

Es clar, però, que amb treball i constància, arribarem a superar quantes dificultats se'ns presentin en el nostre camí. Per alguna cosa som catalans, i per alguna cosa estem posseïts d'aquest entusiasme inestroncable, que ens facilita la possessió de la veritat, de la llum evangèlica de les nostres doctrines, però i mentre arriba el nostre triomf, ¿hem de creuar-nos els braços...? ¿Hem de consentir i suportar el jou ignominiós dels que maquinen constantment contra la veritat, contra la societat i contra l'obrer...? No, i mil vegades no! Per això, i tenint en compte això, ens diu Pius XI en la seva Encíclica "Quadregessimo Anno", que si les circumstàncies del moment i del lloc ens ho aconsellen, i a més ens ho exigeixen, no solament deixarem de formar Sindicats Confessionals, sí que també aconsellarem als obrers catòlics, que formin en les rengleres de Sindicats, que encara que "neutres", almenys respectin i tolerin la nostra religió, i d'això —encara diu— possiblement en podem treure un bon fruit, si parallelament organitzem pels nostres obrers, Cercles de perfeccionament i cultura religiosa i moral.

Per altra banda, i d'acord amb la mateixa sàvia font, ens creiem en el deure, de no exposar amb una precipitació, que a nosaltres ens seria imperdonable, al fracàs, no únicament unes organitzacions, sí que també les doctrines que puguin moure-les. Val més, primer, fer la tasca feixuga i difícil, i quan haguem reeixit plenament, aleshores, sense el perill de dur un descrèdit a l'Església, declarar-nos confessionals.

Això és el que han fet els obrers de Bascònia amb la Solidaritat d'Obrers Bascos, i això és el que havem de fer nosaltres a casa nostra si volem fer feina positiva i responsable.

SOBRETAULA

L'art s'està morint

per Artur Tuset Revoltós

Ja fa temps que venia esperonant-me la idea d'escriure un petit article, versant sobre l'Art per l'Art; o, millor dit, de l'Art per la Bellesa, puix que si és veratment Art, aquest brilla amb tot l'esplendor que Déu ha volgut fer mercè a l'esperit privilegiat, creador de les formoses imatges, per a mostrar-nos les coses més senzilles i àdhuc aquelles més elevades, amb aquella llum meravellosa, que a la vegada que ens delecta, ens va alliçonant i ens va apropant a n'aquells horitzons sutilíssims que el Creador, per la seva sola voluntat, ha permès enlairar a l'artista, que d'aqueixa manera l'honora.

I aqueixa quimera, que, com he dit suara, fruïa per assolir la llum de la inspiració, heus aquí, que, de cop i volta, deixa d'ésser-ne, per a convertir-se en una realitat, gràcies al petit esboç de l'amic Trapé. Ell es feia ressò de què en una ciutat que vol ésser cosmopolita i en plena temporada, romanguin tancats tres dels seus teatres, i així mateix, el que gaudeix de millors condicions (27 de gener). Mes jo dec dir, que no m'aclapara pas el que hi hagin tres o quatre teatres tancats, sinó ço que es representa en els oberts. Perquè, analitzem el problema fonamental. En primer lloc, ¿hi han vertaderament escriptors de prou talla? Si mal no recordo, el mateix poeta Sagarra, en un article aparegut a "Las Noticias", confessava que no. En segon lloc, ¿gaudeix el públic de la suficient illustració o cultura, que aital requereix? Permeteu-me que jo mateix contesti que no. I és clar, si ens manquen els escriptors, per una part, i el públic (encara que em dolgui), per l'altra, llavors haurem de convindre en què *l'imperi de la frivolitat i de l'estupidesa* (i que se'm permeti la mateixa expressió de l'amic Trapé) és dissortadament el que més ens escau. Jo estic plenament convençut, que la immensa majoria de la gent que omplena els Teatre per *admirar* les Revistes i altres sarsueles per l'estil, hi van perquè és l'única cosa que entenen i no es veuen obligades a tenir d'expressar, a desgrat seu, la seva mitjania, que seria poc adient, i fins i tot inoportuna i humiliant. I així, quan aplaudeixen, encara que els aplaudiments no estiguin gaire a to, com que es tracta d'una estupidesa, pensen, i potser amb un xic de raó, que, ¿què importa una estupidesa més o menys?

Feu les vostres comandes

BARCELONA

que us serviran les màximes qualitats al mínim preu.

Servei a domicili

10 % descompte als socis d'U. D. C.

UNA ALTRA POLITICA

per Lluís Vila

A més del concepte que de la política es té a casa nostra i, tal vegada, arreu del món, potser seria bo que intentéssim, almenys, sinó, com a assaig, el fer una altra política. La que nosaltres ens atreviríem a dir política neta, política de sinceritat, política professional, en el sentit de noblesa, de dignitat amb què s'exerceix una professió liberal o un ofici, notem com a via d'exemple.

Res més lluny d'osques que aquest concepte de la política, ens direu, segurament, tots els que actueu en política i sabeu de què va. —Això que demaneu és demanar la lluna i està fora de tota realitat—. La política és un complexe, difícil d'explicar, però on trobem barrejats els sentiments nobles, personals i collectius, amb les ambicions personals i collectives i amb el temperament egoista o vanitós de cada polític. Tot això comporta, per tant, una lluita d'interessos, sovint contraposat i, en últim terme, és just que si algun ha de surar, és l'interès personal del polític, que és qui ha posat l'esforç i el prestigi a mercè de la crítica i servei del poble.

Molta cosa d'això serà veritat perquè els imponderables que juguen en els afers polítics són tan vastos, tan variats i tan volubles que potser el més perenne és l'interès particular del polític, a desgrat de la volubilitat que li és penyora. Fruit de tot això, que reconeixem com a realitat tangible, és el desprestigi de la política i el canvi que contínuament sofreix, és una mutació continuada.

Ens atrevim a dir, i perdonin els que hi entenen alguna cosa, que aquest sentit de la política, si és que aquest sia el sentit veritat de la política practicat avui, és el que dóna fruits tan excellents com les baralles a casa nostra posades al roig viu i les mútues pestes dels uns als altres, i coses d'una gràcia política que agafa un to més ample fora de casa, com per exemple les timades franceses, la guerra del Chaco, l'ocupació de la Manchúria i el contracte de la llum en la històrica ciutat Comtal.

Així, entre terres catalanes, hem pogut arribar a profunditzar el solc inter-polític dels dos rivals, diaris enfora, fins a l'extrem de partir el poble en dues meitats autèntiques, fitant-se amb urc de banda a banda, sense que a hores d'ara sapiguem què fan els polítics, que, i sempre és de bon ésser, poc fóra estrany s'estessin en bona abraçada combinant l'adreça que deuen imprimir al poble que els serveix amb fidelitat, collocats en l'antípoda on els sots no són pregons i la terra és llisa, susceptible a combinar quòrums, o metros, o aneu a saber, pobres mortals de nosaltres.

Amb tot això hi ha d'haver un límit, entenem nosaltres, el límit que voldríem veure respectat sempre i no hauria d'ésser motiu de venda, de simonia, l'Església, el dret de Déu, que desitjaríem quedés al marge. I així, en la pròxima lluita, que haurem de menar altra volta per dretes i per esquerres, podríem saber si és la dreta del frare de la Trapa, o la Germaneta dels pobres, o la del banquer de la plaça de Catalunya o gerent de la societat anònima que sia; perquè en el fons, que la lluita hi sia és ben natural i hem d'aprovar-la; tots tenim dret a conservar i millorar i tothom estira per la seva banda; però el que particularment ens dol és que paguin la festa els drets de Déu, que sien usats com a excusa per a salvar els afers d'un Stavisky qualsevol, carregat d'economia.

Això és el que nosaltres trobem desonest; fer servir d'escambell el nom de Déu i els seus ministres per a un afer d'altra mena.

L'Església del Senyor la voldríem d'unes portes tan amples i unes voltes tan extenses que, com l'Església Cremada d'En Maragall, engolís a tot el poble, a tot el poble que avui hem empès a l'esquerra i que té una ànima senzilla, generosa, sense complicacions, d'aquelles que Déu escollí quan començà la seva tasca prop del mar de Tiberíades, ànima de pescador o de cobrador de contribucions.

Si podíem veure la massa del poble incorporada en el sí de l'Església, hauríem fet una bona feina política i diem nosaltres per a salvar l'Església del poble, potser seria bo que l'Església, que avui sembla tancada, obrís bé les portes i no repellís la massa, que els ministres i servents del Senyor i de l'Església no fessin massa una política d'interessos i, potser dic una heretgia, si l'Església es fes a l'esquerra per a collir els humils, tal volta seria la millor política que podríem fer al marge de les combinacions polítiques dels que en saben de l'ofici.

El monument al general Moragues

Totes les joventuts catalanes sense distinció de matisos polítics, es troben agermanades en una comissió encarregada de fer els treballs necessaris per tal d'aixecar un monument que perpetuï el record de les gestes heroiques d'aquell català illustre que en vida fou el nostre General Moragues.

Les joventuts catalanes creuen arribada ja l'hora de retre homenatge a n'aquell home que fou patriota, que estimà la Pàtria, que la volgué lliure, que no doblegà l'esquena a la fuetada de l'enemic i que tingué aquella valentia i aquell concepte heroic de la vida, que féu possible que avui nosaltres el poguem homenatjar com un màrtir més del nostre ideal alliberador.

Les joventuts de las nostra Pàtria volem fer-li un monument; volem, però, que aquest homenatge tingui un sentit totalitari, que no sigui simplement els d'un cantó o els d'un altre; no volem tampoc que sigui una comissió més que amb l'ajuda d'una corporació oficial planti un monument en una plaça o carrer com tants d'altres ja n'hi han, no. Anem a homenatjar el sacrifici i la lluita per la llibertat, si per això cal no ja un sacrifici, però sí un esforç de tots, aquest no podem negar-lo, hem de contribuir amb la nostra donació a engruixir la llista de suscripció popular que a aquest fi és oberta. I si així ho fem, no serà una Corporació oficial, ni una comissió, ni un partit, ni un grup; l'homenatge tindrà aquell sentit totalitari que és precís que tingui, serà tota la pàtria que haurà recordat aquell fill seu, que en moments difícils lluità abnegadament per la seva llibertat i que en aquesta lluita trobà la mort, víctima de l'odi del nostre secular enemic i opressor. Si és veritat que la pàtria es redreça, no podem oblidar als que abans que nosaltres lluitaren i amb la seva sang batejaren l'ideal alliberador que avui encara ens fa lluitar a nosaltres.

ANTONI MARTÍ I VALLS.

EL TEMPS

Orientarem tota la nostra actuació envers els principis cristians, nets de totes aquelles impureses que, tot i essent-li extranyes, han ocasionat, però, que la malícia humana i els mals averanys polítics, els les atribuïssin per a fer-los odiosos. Posarem la cura màxima en refusar dogmatismes i monopolis de principis que, puix que són universals, han d'inspirar l'actuació individual, social i política, si més no, de tots els creients.

Redacció i Administració: Rivadeneira, 4, pral. ~ Telèfon 20400. ~ Subscripció: Un any, 7'50 ptes.; trimestre, 2 ptes.

Art

LA PINACOTECA

Santasusagna.

Aquest notable pintor ens exposa una vintena de teles, la major part d'elles de figures nues unes, retrats, esboços d'altres. Uns bodegons molt ben estudiats i un paisatge molt reeixit, constitueixen, conjuntament amb uns senzills dibuixos, fora de catàleg, el bagatge artístic que ens exposa aquesta vegada Santasusagna.

Entre totes les seves obres, ens captiva tot seguit i en grau superlatiu, dues teles senzilles d'execució, però senzillament estupendes y magnífiques d'expressió. Ens referim a Gitana i l'esboç assenyalat amb el número 21.

Dels seus nus, sobretot per la transparència lluminosa de les seves carns, i per la bellesa de la seva execució, l'assenyalat amb el número 2. Els demés els trobem una mica massa descarnats, i en unes formes un xic estrafetes.

Dels retrats, "Noia amb un llibre". "Adela", "La Tirana", són els que més captiven a l'espectador.

Dels bodegons, la "Natura morta", assenyalada amb el número 15, és magnífic de valors i de composició.

"Natura morta" tela que Santasusagna exposa a "La Pinacoteca".

Música

CANTAREA ROMANIEI

Aquest famós Cor romanès, ha donat dos concerts en el nostre Liceu. L'integren uns 80 cantaires i les veus tenen certa potència i un timbre agradós, especialment en els baixos, que és la corda millor, i en les soprans. Donaren a conèixer interessants i característiques cançons populars romaneses, poloneses i txeques, escaientment harmonitzades, i altres de diversos autors, alguns de castellans, que foren cantades amb justesa i bon estil i força aplaudides.

El mestre director, Marcel Botez, palesà un domini absolut damunt la massa coral i obtingué belles matisacions. L'esmentat Cor, doncs, pot qualificar-se com un conjunt artístic molt notable, els components del qual es captaren les simpaties del públic, no gaire nombrós, per bé que selecte, que acudí a escoltar-los.

La cèlebre concertista d'arpa, senyoreta Florence Lopascu, interpretà mestrívolament dues composicions i fou justament aplaudida.

ORQUESTRA PAU CASALS

En el tercer concert de la nostra notabilíssima Orquestra, el mestre Pau Casals, amb el seu encert habitual, dirigí obres de Bach, Mozart, Strauss i Strawinski, com pot veure's, quatre personalitats ben distintes; d'aquest darrer, novament fou donada la seva genial "Simfonia dels Salms", que l'Orfeó Gracienc, que dirigeix el mestre Joan Balcells, cantà de faisó reeixida. Tots foren aplaudits.

La direcció del quatrè concert, anà a càrrec de l'eminent director de l'Orquestra Lamoreux de París, mestre Albert Wolff, i fou una veritable delícia la manera seriosa i intelligent com la conduí, en la interpretació d'obres de Lalo, Chabrier, Berlioz, Mendelssohn i Wagner. Dels tres primers autors escoltàrem obres ben interessants, si bé la més fluixa fou la de Berlioz; les de Mendelssohn i Wagner captivaren per la seva vellesa i mestrívola execució. Amb el mateix programa (excepte Wagner), el mestre Wolff dirigí el concert de l'Associació Obrera de Concerts i assolí igualment un èxit.

FEDERACIO DE JOVES CRISTIANS DE CATALUNYA.

Fou d'una extraordinària brillantesa i de gran trascendència el memorable concert que l'Orfeó Català, sota la vigorosa i alta direcció del mestre Lluís Millet, va donar el passat diumenge, amb motiu del primer Congrés General de la F. de J. C. de C.

La sala del Palau i altres dependències, a les quals calgué posar altaveus, eren atapeïdes de congressistes. L'Orfeó Català féu sentir les obres més cabdals del seu repertori i les cantà de faisó insuperable; el públic vibrava d'entusiasme i les ovacions eren inacabables.

El moment àlgid de la solemnitat, fou en oferir, el President de la Federació senyor Fèlix Millet, amb justes i emocionants paraules, l'homenatge dels fejocistes als venerables mestres i patricis Joaquim Ruyra i Lluís Millet, per llur significació i llur tasca gloriosa. Uns simbòlics rams de llorer lligats amb cintes dels colors nacionals de Catalunya els foren gentilment lliurats.

La festa resultà una aconhortadora afirmació de fe i de catalanitat i hom no l'oblidarà fàcilment.

P.

HISTORIA

Formació de la Nació Catalana

per R. Carreres Valls.

VIII (*Continuació*)

Les característiques nacionals, essent creació del medi ambient, que ni l'extermini de la raça pot fer desaparèixer, és lògic que es conservin a través dels segles si l'extermini no ha existit. Moltes vides es perderen durant la dominació sarraïna, molts foren els catalans captius i molts els que perderen la noció de la pròpia catalanitat. Però en les lluites que forjaren la Nació, que ressorgia, es trempava l'ànima catalana, tantost amagada en el cos de l'almogàver, com en el del cavaller feudal que havia rebut la influència franca.

Catalunya i Aragó, federades.—Cataluyna havia rebut ja totes les influències ètniques que més o menys poden alterar una nacionalitat. El període de les grans invasions a la subsegüent entronització en el seu terrer de races exòtiques era finit i podien els catalans consagrar les seves activitats a l'obtenció del millor benestar nacional, fi al que en una o altra forma s'adrecen les collectivitats constituïdes en Nació.

El primer pas per a aquest millorament, el realitza el propi comte Ramon Berenguer IV, en assolir el govern d'Aragó, per renúncia feta al seu favor per Ramir el Monjo, darrer Rei aragonès. Aquest fet comportava el dominj del comte sobre el territori d'Aragó, però no l'ésser Rei. Així s'explica que el títol emprat pel nostre comte fos el de príncep i dominador d'Aragó. Tingué Aragó per Reina a Petronella, filla de Ramir, promesa, primer, i després esposa del comte, però per sobirà a aquest. Catalans i aragonesos acceptaren de bon grat una sobirania que respectava les llibertats d'un i altre poble i no és de meravellar, així que sense necessitat de pactes ni constitucions, quedés establerta de fet una federació que des d'aleshores regiria un sol sobirà.

Ramon Berenguer IV, subjugador d'Espanya.—El límit Sur de Catalunya era terra habitada per sarraïns i, a mida que el nostre comte conquistava llurs poblats, esdevenia son sobirà. Respecte a Aragó, ja hem vist que el títol que emprava era solament el de Príncep o dominador, perquè la seva sobirania no es derivava de cap dret de conquesta, però en les terres de la Hispània mora, el fet de la conquesta comportava el jou del vencedor. El nom que el nostre comte prengué per aquest motiu, fou el de Subjugador d'Espanya, que, certament, ja no era aquella Hispània romana sinó l'Espanya mora. Mentre els Reis de Lleó, de Castella i de Portugal esdevenien conquistadors de la Hispània ulterior i de la Lusitània, el nostre reconstituïa la Hispània Tarraconense, Hispània perfectament diferenciada per les divisions romanes i que els moros havien convertit en una unitat. Aquesta unitat mora, ha estat la única Espanya, creació artificial de la invasió musulmana i que el principi ètnic o de les nacionalitats va encarregar-se de desfer. Ressorgí Castella, com ressorgiren Portugal i Catalunya, essent d'admirar que el nostre comte apellés les coses pel seu nom. Una cosa era Aragó, altra Navarra i Bascònia i altra Espanya. (*Continuarà.*)

Claredat

Unió Democràtica de Catalunya és un partit que ve a infondre unes i altes concepcions del regiment de la cosa pública —política. Tres mots sintetitzen, al nostre entendre, amb insuperable concisió la formidable amplitud del seu programa: Cristianisme, Nacionalisme, Obrerisme. Es a dir, un partit nou, autènticament nou, no perquè hagi només pintat de nou la ruïnosa façana dels quatre tòpics polítics en voga, sinó perquè ve a alçar, basada en la profunditat i en la solidesa que enclouen els tres mots esmentats, una nova edificació política, prometedora d'una Catalunya justa —darrera concreció d'aquelles tres paraules.

Voldríem a tothora remarcar la claredat i, per tant, la novetat del nostre programa. I no ens cansarem de repetir que aquest programa és, a la nostra terra, el *nostre*, el d'Unió Democràtica de Catalunya, i no de cap altre partit, encara que totalment o parcial hi hagi, a dreta i a esquerra, qui se n'atorgui a si mateix, farisaicament, l'exclusiva.

A dreta i a esquerra hom intenta arterosament de caçar els incauts mitjançant un parany de dues cares.

Heus ací l'enginy dels amics de les terboleses polítiques.

Els senyors de la dreta —dreta d'interessos— us diran que Unió Democràtica de Catalunya és un partit entrebancador, que, en el fons, el seu programa és idèntic al del partit catalanista de centre-dreta que fa 30 anys que duu ben alt (sic) l'estendard de les reivindicacions nacionals de Catalunya.

Els senyors de l'esquerra, amb l'aire dogmàtic que dóna el tenir la paella pel mànec, us tiraran entre cap i coll que Unió Democràtica de Catalunya és únicament defensora d'un anacrònic clericalisme, puix que les exclusives del catalanisme, què dic...!, del nacionalisme i de l'obrerisme les tenen ells, com han demostrat (sic) en els tres anys que portem de República... espanyola.

Així parlen, en llur afany de privar la nostra certa i propera puixança. Els primers, sedients cristians, però, de fet, autèntics materialistes. Els altres, sedients obreristes, però, en realitat, percaçadors dels vots dels obrers únicament per satisfer llur avidesa de càrrecs i prebendes. Així parlen els conspicus dels dos partits fornidors de ministres a l'Estat espanyol. L'un, a la Monarquia, a canvi de les provocacions i els insults d'un rei pinxo. L'altre, a la República, a canvi de deixar de respectar la voluntat de Catalunya, voluntat la mínima expressió de la qual era la integritat de l'Estatut de Núria.

Cal dir-ho, però. Malauradament, les "demostracions" que els mancats d'escrúpols fan de la nostra "superfluïtat" com a partit polític, si no produeixen estralls, fan prou mal, sobretot en diversos indrets de les nostres comarques on és viscuda la política amb poca intensitat; on, per tant, hi ha interès a mantenir una perillosa confusió, de la qual s'aprofiten els nostres adversaris per a crear sectarismes de dreta o d'esquerra.

Per això he gosat d'aixecar la meva ben humil, però volenterosa veu, per tal que expandim per tot arreu la bona llavor del nostre bell i infallible ideari; per tal que tots, plens d'entusiasme, siguem demolidors implacables de confusionismes malintencionats.

MARIAN ALTIMIRES.

Gironella, 18-4-1934.

Ja tenim teatre catalá

Des del Dissabte de Glòria tenim a Barcelona una notable companyia de Teatre Català que actua amb gran èxit a l'Apolo.

No cal dir com celebrem aquesta resurrecció del nostre teatre i confiem que l'assistència del públic sabrà mantenir-ho. Si no fos així creuríem que aquesta multitud que assisteix a les manifestacions patriòtiques és fusta fofa en la qual no s'hi pot apuntalar res perquè s'hi aguanti i ara es tracta d'apuntalar un dels arts que més glòria ha donat a la nostra pàtria d'ençà de la Renaixença.

Recordem aquelles glorioses obres de Pitarra. Guimerà, Rusiñol... que els joves tenim la dissort de no haver-les vist representades pels grans actors vuitcentistes, Fontova, Soler, etc., i sols en tenim esment del que ens poden contar o llegir en periòdics i diaris antics.

Per què no veiem representades ara en teatre d'actors professionals Sota Terra, La Creu de la Masia, La Mare, Terra Baixa...? Creiem que fóra una gran injecció de vida per al Teatre Català que al fi i al cap són aquestes les vertaderes obres del Teatre Català i no les vergonyoses traduccions que havíem de sofrir la pasada temporada.

Fem aquesta observació per si la Companyia Casals-Clapera té a bé de recollir-la, ja que posseeix elements per fer-ho; Maria Morera, Visita López, Gimbernat, Giménez Soler... les més destacades figures de l'escena catalana.

Serem escoltats?

ENRIC BATLLE.

Cinema

ACTUALITATS

Walt Disney.

Admiradors de l'art fantàstic de Walt Disney, no estranyem l'èxit que està assolint la setmana, que a petició del públic s'ha perllongat a dues, que en homenatge a l'incomparable dibuixant que ha fet popular i elevat a l'estol d'estrelles del cinema, al divertit i estimat *Mickey*, s'ha organitzat a l'*Actualitats*, projectant-se solament un escollit repertori de pellícules de ninots i simfonies tontes.

Els dibuixos animats de Disney tenen perfecte dret a l'organització d'aquestes setmanes dedicades únicament i exclusiva a ells, com a un reconeixement públic de la personalitat que els seus films reflexen que és conseqüència de la combinació màgica que de la música i el dibuix en fa un conjunt harmònic i perfecte.

Mickey és aclamat universalment com a un dels millors artistes del món cinematogràfic i reconegut com al precursor d'una nova era del sèptim art, i a nosaltres s'uneixen firmes tan conegudes com les de Philippe Souplaunt, redactor de "L'Europe Nouvelle"; J. P. Gelas, de "L'Action Francaise"; Joan Morienval, de "Le Gineaopse"; Arlette Jazarin, de "Comedia"; Mary M. Spaulding i moltes d'altres, puix són molts els que sentim pel diminut artista una fervorosa admiració.

ELL.

TAPIOQUES i PURÉS
Figueres
són els millors.

TAPIOQUES i PURÉS
Figueres
són els millors

Ortopèdia TEIXIDÓ
recorda als socis d'U. D. C. i molt particularment als senyors Metges, les seves especialitats en **braguers, faixes i mitges de goma, etc., etc.**
Aribau, n.º 5
Telèfon 33882

Plaça del Pi, núm. 3.
(Davant l'Església).

15755 — IMP. ALTÉS.—BARCELONA.

proporcions especificades en els paràgrafs anteriors, es tindrà en compte l'extensió de totes les terres que el conreador posseeixi en propietat o en mèrits d'altres contractes de conreu.

ART. 8° La Junta Arbitral corresponent tindrà competència per a rebre les denúncies per incompliment del disposat en l'article anterior i procedir a la seva comprovació.

Les denúncies hauran d'ésser fetes per veïns de la localitat on radiqui la finca o finques, objecte de la mateixa.

La Junta Arbitral, un cop comprovat l'incompliment, estarà facultada per a arrendar, en nom del propietari i a favor del denunciant, la totalitat o el sobrant de la terra objecte de la denúncia. Cas que el denunciant, per qualsevol causa, no volgués ésser l'arrendatari, la Junta Arbitral podrà exercir la facultat expressada a favor dels conreadors de la terra de la localitat per ordre de llur major necessitat, o, en defecte d'aquests, a favor de les Cooperatives o Sindicats de Producció agrícola de la mateixa població.

ART. 9.° Els contractes de conreu hauran de formalitzar-se en document públic o en document privat que s'estendrà per triplicat en els impresos ajustats al model que fixi el Conseller de Justícia i Dret.

Quan el contracte s'atorgui en document privat, un dels seus exemplars, serà presentat al Registre de Contractes de Conreu que la Generalitat crearà amb l'obligació de lliurar-ne còpies degudament certificades, als interessats que les sol·licitin.

CAPÍTOL II

Durada dels contractes

ART. 10. La durada mínima dels arrendaments regulats en aquesta Llei, serà de sis anys.

Si l'arrendatari durant el darrer any del termini contractual i almenys sis mesos abans de finir el seu venciment no avisa l'arrendador, per escrit, la seva voluntat de donar per acabat el contracte, s'entendrà tàcitament que opta per la pròrroga per un període de sis anys més, i així successivament.

ART. 11. Quan per circumstàncies ignorades en contractar la continuació dels contractes regulats en aquesta Llei, esdevingués perjudicial al conreador, aquest estarà facultat per a fer abandó de la terra o per a fer ús del dret de revisió finit que sigui el primer any agrícola i dins del segon any.

Quan, per circumstàncies sobrevingudes, la continuació dels contractes regulats en aquesta Llei, esdevingués perjudicial al conreador, sempre que el perjudici no sigui inferior al terç del producte mitjà de la terra en un quinquenni, i sigui produït per causes extraordinàries que modifiquin la naturalesa de la terra o de la finca, aquest estarà facultat per a fer abandó de la terra finit que sigui l'any agrícola, o per a fer ús del dret de revisió, però haurà de notificar una o altra decisió abans dels sis mesos darrers de l'any.

ART. 12. Tots els contractes de conreu atorgats per l'usufructuari sense consentiment del nu propietari, o pel marit sense el de la muller respecte de la terra aportada en dot inestimat, o pels representants legals tots sols, o pels administradors judicials, podran ésser objecte d'una revisió especial quan al preu estipulat, que haurà d'exercitar-se pel propietari davant de la Junta Arbitral dins l'any següent d'haver entrat en el ple domini de la seva propietat. També tindran dret a l'exercici, dins el mateix espai de temps, del dret de reserva establert en l'article 14 d'aquesta Llei.

ART. 13. Els contractes de conreu, atorgats o que s'atorguin per fiduciari reservista, comprador a carta de gràcia o empenyorament, o per altres titulars de domini o dret real amenaçat de revocació, si es produeix aquesta, donaran dret al propietari a la revisió especial i al dret de reserva exercits en la forma disposada en l'article anterior.

Aquesta disposició és aplicable a les situacions jurídiques d'hereu aparent o posseïdor civil.

ART. 14. En acabar el termini contractual o alguna de les seves pròrrogues,

el propietari podrà donar per finit el contracte i reprendre la terra quan s'obligui a conrear-la directament ell o els seus descendents o afillats de dret que facin vida comú amb ell.

El propietari cap de casa només podrà fer ús d'aquest dret pel que toca a terres a les quals pugui atendre amb el treball propi i amb el dels seus ascendents o descendents directes, germans o afiliats de dret, de manera que si utilitza el treball de jornaler en proporció superior a l'establerta en l'article setè s'entendrà que no compleix aquesta condició.

Aquesta facultat del propietari està condicionada:

a) Al requisit de notificar-ho al conreador un any abans del termini de duració del contracte o de la pròrroga en curs.

b) A conrear directament la terra per un temps no menor a sis anys.

c) A què les terres no estiguin subjectes al dret d'adquisició regulat en aquesta Llei.

d) A pagar les millores al conreador en la forma fixada en aquesta Llei i de més a més, una indemnització equivalent a una anualitat de renda per cada sis anys que porti de durada el contracte.

ART. 15. L'arrendatari que per haver fet ús el propietari del dret de reserva establert en l'article anterior, hagi estat privat de la terra abans arrendada, podrà tornar a la terra en les condicions que la tenia abans i amb els mateixos drets anteriorment adquirits en els casos següents:

a) Si el propietari que s'hagués reservat terra per a conrear-la directament no ho fes o no ho fes en la forma i en el període de temps fixat en l'article anterior.

b) Si el dit propietari arrendés la finca a un tercer durant els sis anys de conreu obligatori.

c) Si el propietari deixés la terra improductiva en l'esmentat període.

Si el propietari vengués la terra abans d'acabar el període obligatori de conreu directe, estarà obligat a indemnitzar l'arrendatari amb l'import d'un any del preu de l'arrendament per cada any que li manqui fins a l'extinció del dit període obligatori.

ART. 16. Els drets i obligacions derivats dels contractes de conreu, subsisteixen encara que la propietat de la terra sigui tramesa a títol universal o singular, lucratiu o onerós, o que s'hi constitueixi un dret real.

ART. 17. El dret del conreador derivat dels contractes de conreu, es transmet per causa de mort als seus hereus legítims o testamentaris si ho són els seus ascendents o descendents directes, la seva esposa o els seus afillats de dret i els seus adquirents queden subrogats activament i passivament en la seva condició jurídica.

Els adquirents del dret per causa de mort podran donar per finit el contracte avisant per escrit al propietari, abans de transcórrer els tres mesos següents a la mort del causant, però hauran de continuar el conreu fins a l'acabament de l'any agrícola en curs.

ART. 18. El dret del conreador, derivat d'un contracte de conreu, no pot ésser embargat.

Els fruits pertanyents al conreador sols podran ésser embargats en una meitat de llur import.

ART. 19. Queden suprimits els subarrendaments, i en general, tot contracte de conreu que tingui per objecte el dret derivat d'un altre contracte d'igual naturalesa, però seran permesos els relatius a aprofitaments parcials dels productes obtinguts i que, per a millor benefici, exigeixen la intervenció d'altri.

Els contractes de subarrendament existents es consideraran transformats en contractes d'arrendament entre el propietari i el subarrendatari, mitjançant que aquest dedueixi la corresponent petició davant la Junta Arbitral durant el primer any de vigència d'aquesta Llei.

Transcorregut aquest primer any de vigència de la Llei sense que el subarrendatari faci ús del dret que li dóna el paràgraf anterior, podrà el subarrendador. durant el mig any següent, desnonar-lo.

Després del primer any i mig de vigència d'aquesta Llei naixerà a favor del propietari l'exercici del dret que li dóna l'apartat c) de l'article 22.

Per excepció, el conreador, en estat de vellesa o impossibilitat física, els representants legals dels seus hereus menors d'edat i la vídua que hagi adquirit del

marit el dret de conreu, podran subarrendar. Aquests subarrendament sols subsistiran mentre concorrin les expressades circumstàncies en els respectius subarrendadors.

ART. 20. L'arrendament s'extingeix:

a) Per l'acabament del termini establert.

b) Per la resolució del contracte.

c) Per la pèrdua de la cosa arrendada.

ART. 21. L'incompliment d'obligacions contractuals o legals del contracte de conreu, per un dels interessats, donarà dret a l'altre a demanar la rescisió del contracte. El que hagi complert les obligacions legals o contractuals tindrà dret a demanar la indemnització dels danys i perjudicis soferts i la resolució del contracte, o sols aquella indemnització si renuncia a la resolució del contracte.

ART. 22. L'arrendador podrà desnonar judicialment l'arrendatari, únicament, per alguna de les causes següents:

a) Per haver fet ús el propietari del dret de reserva en les condicions previstes en aquesta Llei.

b) Per manca de pagament de l'arrendament convingut en el contracte.

c) Per subarrendament atorgat per l'arrendatari fora dels casos previstos en l'article 19.

d) Per deixar de conrear la terra per abandó de més d'un any o per destinar-la a un ús que no sigui el de conreu.

ART. 23. No es considerarà incompliment l'adopció pel conreador de noves fórmules, procediments o elements que tendeixin a intensificar o millorar la producció agrícola, sense minva de la fertilitat natural de la terra.

L'arrendatari podrà evitar el desnonament consignant en la taula del Jutjat dins els vuit dies següents a la citació, l'arrendament endarrerit juntament amb l'import de les costes causades per la seva culpa fins al moment de la consignació.

El desnonament per les causes *a*), *b*) i *c*) de l'article anterior, es tramitarà per la jurisdicció ordinària seguint la Llei d'enjuiciament civil. El desnonament per la causa *d*) requerirà una resolució prèvia favorable de la Junta Arbitral de districte.

ART. 24. En tot cas de resolució del contracte l'arrendatari tindrà dret a continuar en la finca fins l'acabament de l'any agrícola.

ART. 25. El propietari podrà donar per resolt el contracte de conreu que afecti terres que per raó de llur proximitat a poblacions, siguin o es puguin considerar com a solars urbans i tinguin un sobrepreu de més del 50 per 100 del valor que tindrien com a terres exclusivament de conreu, quan pretengui edificar o hagi venut amb aquest objecte. La resolució es referirà a la porció de terreny necessària per a l'edificació, s'haurà de respectar l'any agrícola en curs i el preu d'arrendament sufrirà una reducció proporcional.

El propietari o el comprador hauran de començar les obres dins l'any següent a la data en què el conreador hagi deixat lliure el terreny expressat.

Si el propietari o el comprador incomplissin l'obligació d'edificar dins el termini assenyalat, el conreador podrà reivindicar el conreu del terreny i tindrà dret al triple del preu que, en la quantia proporcional a l'expressat terreny, hagués abonat el darrer any, o a aquella major indemnització dels danys i perjudicis soferts.

ART. 26. En cas d'expropiació forçosa l'arrendatari que porti més de deu anys en la finca tindrà dret a un quart del preu abonat al propietari.

CAPÍTOL III

Millores

ART. 27. Extingit per qualsevol causa contracte de conreu, el conreador podrà reclamar al propietari l'abonament de les despeses necessàries i millores útils fetes per aquell en la terra, sempre que subsisteixin en deixar la finca.

S'entén per despeses necessàries les indispensables per a mantenir la finca en la mateixa forma en què es va contractar i les imposades per la Llei o organismes estatals dins els límits de llur competència.

S'entén per útils les millores que causin augments en la producció o valor de la finca i no siguin d'ornamentació o comoditat per a qui la gaudeix.

La prova de les millores realitzades correspon sempre al que les reclami.

En cas de dubte envers la naturalesa de la millora, es sotmetrà a la resolució de la Junta Arbitral. Serà nul el pacte de renúncia a millores, qualsevol que sigui la part a la qual pogués afavorir.

ART. 28. Les despeses necessàries i les reparacions extraordinàries, la necessitat de les quals hagués estat avisada al propietari oportunament, aniran a càrrec del propietari. Si aquest no complis la seva obligació, el conreador podrà realitzar-les per compte del propietari. Per a fer-ho, el conreador haurà d'obtenir el permís previ de la Junta Arbitral corresponent, la qual no podrà atorgar-lo sense haver escoltat al propietari o comprovat la seva resistència.

El conreador podrà reclamar del propietari, immediatament de fetes aquestes despeses, la quantitat esmerçada.

ART. 29. Les millores útils hauran de realitzar-se per mutu acord. Cas de negativa del propietari a l'acord, l'arrendatari haurà de proposar la realització a la Junta Arbitral, provant la conveniència de la millora i presentant un pressupost del seu cost. La Junta Arbitral, escoltant el propietari i amb els assessoraments que estimi oportuns, acordarà o no la realització de les millores que hauran de subjectar-se al pressupost presentat o a aquell altre que acordi la pròpia Junta, la qual autoritzarà el conreador per a realitzar-les.

ART. 30. Quan el propietari doni per finit el contracte de conformitat amb aquesta Llei, el conreador no podrà reclamar l'abonament de les despeses i millores realitzades durant els dotze darrers mesos de la seva vigència.

ART. 31. El propietari haurà d'abonar les millores reintegrant l'import de les inversions o aportacions fetes pel conreador.

ART. 32. La rompuda de terres, les explanacions, plantacions, construccions i altres obres anàlogues efectuades pel conreador en compliment d'obligacions contractuals, hauran d'ésser abonades pel propietari si fa ús del dret de reserva de terres en la forma que li permet l'article 14 d'aquesta Llei.

ART. 33. No seran abonades en cap cas al conreador les despeses necessàries ni les millores útils ni els treballs i obres a què fa referència l'article anterior quan abandoni el conreu de la terra.

ART. 34. L'acció de millores haurà d'exercitar-la el conreador en el mateix judici en què es plantegi la resolució del contracte.

ART. 35. L'abonament de millores al conreador serà compensable amb les quantitats que aquest degui al propietari per danys o deteriorament de la terra de què en sigui responsable o per preu no satisfet, sempre que hi concorrin els requisits exigits per a la compensació.

El conreador podrà retirar les millores útils que puguin separar-se sense detriment de la terra.

ART. 36. El conreador haurà de permetre les millores necessàries o simplement d'embelliment i comoditat que vulgui fer el propietari.

Les millores d'embelliment donaran dret al conreador a la rebaixa del preu d'arrendament en la proporció que hagin perjudicat la producció de les finques.

CAPÍTOL IV

Revisions

ART. 37. Els contractes de conreu regulats per aquesta Llei podran ésser sotmesos a revisió a instància del conreador o del propietari, amb subjecció a les normes establertes en els següents articles, al sol efecte de la reducció o augment del preu.

Els efectes de la revisió, un cop sigui ferma, es produiran a partir de l'any agrícola en què fou demanada.

ART. 38. Les revisions hauran de demanar-se pel conreador o pel propietari a la Junta Arbitral.

Seran principis fonamentals a què les revisions hauran de subjectar-se:

a) Tot contracte de conreu ha de proporcionar al conreador un benefici un

cop deduïda la quantitat que representin els jornals i altres despeses inexcusables d'explotació, que necessiti el conreu de la terra objecte del mateix, calculats segons el preu de cada localitat.

b) Tot contracte de conreu ha de proporcionar al propietari una utilitat, un cop deduïda la quantitat que representi les càrregues que per territorial i altres impostos gravin la terra que en sigui objecte.

ART. 39. Les Juntes Arbitrals, dins els principis fonamentals que regula l'article anterior, procediran en la fixació de les revisions, quan no hi hagi mutu acord entre propietari i conreador, atenent-se a les següents normes:

Primera. El preu d'arrendament no podrà excedir del 4 % del valor que tingui la terra.

Segona. On hi hagi cadastre el valor de la terra serà la quantitat resultant de multiplicar per 20 el líquid imponible.

Si el propietari ha fet millores posteriors al cadastre que representin un augment de riquesa o una transformació en la producció, el valor d'aquestes millores augmentarà la capitalització feta segons el paràgraf anterior.

Tercera. On no hi hagi cadastre, per a fixar el valor de la terra es tindran en compte totes aquelles dades, apreciacions i assessoraments tècnics que es creguin convenients, considerant-se dades fonamentals la mitjana de la producció durant els sis anys anteriors; el valor de compra-venda durant el mateix període quan hagi existit aquest traspàs de domini; i el seu preu unitari per hectàrea establert pel costum en cada localitat.

Quarta. Caldrà tenir en compte, també, les aportacions i prestacions que facin el propietari i el conreador, així com l'amortització de les plantacions i de les millores abonables a les parts contractants.

ART. 40. Una vegada fixat per la Junta Arbitral el preu d'arrendament, no podrà ésser demanada nova revisió fins haver transcorregut sis anys.

ART. 41. El conreador podrà reclamar la revisió al sol efecte d'obtenir una rebaixa proporcional del preu, quan per efecte d'accidents o calamitats extraordinàries hagués disminuït, en més de la tercera part la productivitat habitual de la terra o s'hagués perdut més de la tercera part dels fruits sempre que la dita pèrdua no fos imputable a negligència del conreador per no haver-les posat a resguard segons el costum normal a la comarca.

Aquestes revisions quedaran limitades a una rebaixa en el preu, proporcionada a la disminució de la producció habitual de la terra o a la pèrdua de fruits soferta.

No hi haurà dret a la reducció o condonació quan la collita o fruits perduts fossin susceptibles d'ésser assegurats.

ART. 42. Quan durant un contracte de conreu desaparegui una part de la terra o sigui afectada d'expropiació forçosa i resulti d'impossible conreu o hagi de destinar-se a un altre conreu de molt inferior rendiment al previst en el contracte, o bé el propietari faci en la finca reparacions necessàries que provoquin una disminució apreciable en la producció de la terra, el conreador podrà triar entre rescindir el contracte o acudir a la Junta Arbitral en sol·licitud d'una rebaixa proporcional de l'arrendament.

CAPÍTOL V

Dret d'adquisició.

ART. 43. El conreador de terres, a títol de contracte agrícola, té el dret d'adquisició del seu domini mitjançant l'abonament del seu valor al propietari i el compliment dels preceptes d'aquest capítol. Aquest dret és alienable irrenunciable i inalienable, ni és susceptible de gravamen ni pot ésser exercit per creditors en virtut d'acció subrogatòria, i encara que és inscribible en el Registre de la Propietat, no és indispensable la seva inscripció perquè tingui efectivitat.

ART. 44. Per a l'exercici dels drets d'adquisició, és necessària la concurrència conjunta dels requisits següents:

1.er Que es tracti de terra conreada en virtut de contracte d'explotació agrícola, regulat per aquesta Llei.

2.on Que els dits contractes s'hagin mantingut per un període de més de divuit anys.

3.er Que la subsistència del conreu, base del dret d'adquisició, sigui pel treball directe del que vulgui fer ús d'aquest dret o pel dels seus ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats de dret.

4.rt Que el conreador estigui al corrent de pagament del preu en el moment d'exercitar el dret d'adquisició.

5.è Que les terres que pretengui adquirir el conreador, soles o sumades a les que ja posseís en propietat, no depassin la limitació establerta a l'article 7.è d'aquesta Llei.

6.è Que les terres que pretengui adquirir el conreador per raó de la seva proximitat a poblacions, no siguin o no es puguin considerar com a solars urbans i no tinguin un sobrepreu de més del 50 per 100 del que tindrien com a terres exclusivament de conreu.

ART. 45. El dret d'adquisició s'estén a les edificacions i millores dominials que hi hagi en la terra adquirida, sempre que, segons el contracte de conreu correspongui el seu ús al conreador.

ART. 46. En els casos de subarrendament permès en l'artice 19 d'aquesta Llei, el dret d'adquisició correspon a l'arrendatari o subarrendador, comptant-se al seu favor, per a completar el termini de 18 anys que la Llei senyala, els anys de duració del subarrendament.

ART. 47. A falta d'acord entre les parts, la determinació del preu d'adquisició s'efectuarà per la Junta Arbitral, aplicant les regles que per a fixar el valor de la terra estableix l'article 39 d'aquesta Llei.

Es deduirà del preu d'adquisició el valor de les càrregues que gravin les terres.

ART. 48. El conreador podrà pagar el preu d'adquisició fixat en una sola vegada o en quinze terminis anuals amb abonament d'interessos al cinc per cent per les quantitats degudes i no pagades.

Després de pagar el primer termini anual, l'arrendatari podrà inscriure el seu dret en el Registre de la Propietat per anotació preventiva que es cancel·larà quan s'hagi pagat el darrer termini, per a convertir-se en inscripció definitiva.

El conreador perdrà el dret d'adquisició si deixés d'abonar dues anualitats fixades segons el paràgraf primer d'aquest article.

ART. 49. El dret d'adquisició deurà ésser exercit pel conreador dintre l'any següent al naixement del dret al seu favor pel transcurs dels divuit anys de conreu continuat, en els termes que la Llei determina.

Respecte dels conreadors que es trobin en condicions legals d'exercir el dret d'adquisició en promulgar-se aquesta Llei, el termini d'un any establert en el paràgraf anterior es començarà a comptar al cap de dos anys de la pròpia Llei.

ART. 50. El conreador que no faci ús del dret d'adquisició dintre el termini establert en l'article anterior, perdrà el dret d'exercir-lo fins que hagin transcorregut altres divuit anys de conreu continuat.

La disposició anterior no perjudica el dret d'adquisició dels ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats de dret del conreador que siguin els seus hereus legítims o testamentaris i que convisquin amb ell.

ART. 51. Totes les terres que el conreador adquireix fent ús del dret d'adquisició que regula aquesta Llei, constituiran el *patrimoni familiar* que serà inembargable i que l'adquirent no podrà transmetre a títol onerós o lucratiu o qualsevol altre intervius.

ART. 52. Quan el conreador pretengui adquirir només una de les peces de la terra que conreï d'un mateix propietari, ja sigui per voluntat pròpia, ja sigui en mèrits de la limitació que estableix l'apartat 5.è de l'article 44 incumbirà a les Juntes Arbitrals escollir la part que ha d'ésser objecte del dret d'adquisició, de no existir previ acord entre el conreador i el propietari.

ART. 53. La Junta Arbitral, si el conreador ho demana, podrà concedir moratòria a la quota anual d'amortització quan s'hagi produït la pèrdua de més de la meitat de la collita normal de la finca objecte del contracte, a conseqüència de les calamitats previstes en l'article 41 d'aquesta Llei.

La Junta Arbitral fixarà al mateix temps la repartició en els anys successius de les quotes o part de quotes ajornades.

ART. 54. L'adquisició es formalitzarà sempre amb escriptura pública. Si el propietari no atorgués la corresponent escriptura en el termini que li haurà fixat la Junta Arbitral, el Jutge l'atorgarà en judici en nom del rebel.

ART. 55. El dret d'adquisició no podrà exercitar-se pel conreador quan el contracte s'hagi atorgat pels representants legals del propietari menor d'edat, incapaç o absent, o pel marit si es tracta de terra aportada en dot inestimat.

ART. 56. Contra les resolucions de les Juntes Arbitrals en tot el que fa referència a l'exercici del dret d'adquisició, sols hi cabrà el recurs d'apel·lació davant el Tribunal de Cassació de Catalunya, contra la sentència del qual no es donarà cap altre recurs.

CAPÍTOL VI

El contracte de rabassa morta

ART. 57. Els contractes de conreu que tinguin caràcter emfitèutic temporal, com els de rabassa morta i altres d'igual condició jurídica, en virtut dels quals el propietari d'un terreny el cedeix a una persona per a l'explotació agrícola, quedant aquesta obligada a rompre'l i plantar-lo o sembrar-lo a expenses principalment seves, abonant al propietari un cens o quota, part anual en concepte de preu, seran considerats com a censos emfitèutics redimibles a voluntat del conreador i segons les normes d'aquesta Llei, qualsevulga que sigui la denominació i terminis assenyalats en el contracte.

Per a l'exercici del dret de redempció caldrà que el rabasser estigui al corrent de pagament en el moment de fer-ne ús.

ART. 58. A manca de conveni entre les parts, la determinació del preu de redempció el fixarà la Comissió Arbitral atenent-se al valor de la finca en el moment d'stablir-s la rabassa.

En defecte d'aquesta dada, al valor assenyalat en l'avenç cadastral. I si aquest no existís, el valor assenyalat en l'any 1930.

Capitalitzant, en tots els casos, el líquid imponible al 4 per 100 es sumarà o restarà al capital estimat:

a) A favor del propietari la quantitat corresponent a l'auxili econòmic (jornals, plantes o diners) excepcionalment bestrets al rabasser per tal de plantar la rabassa o replantar-la.

b) A favor del rabasser el dret d'entrada pagat a l'establiment de la rabassa, si en pagà.

ART. 59. El just preu que resulti d'aplicar les normes de l'article anterior, el rabasser el podrà pagar en una sola vegada o en quinze terminis anuals a pagament d'interessos al 5 per 100 per les quantitats degudes i no pagades, com es fa en les vendes a pagament ajornat.

Després de pagar el primer termini anual el rebasser podrà inscriure el seu dret en el Registre de la Propietat per anotació preventiva que es cancel·larà quan s'hagi pagat el darrer termini, per a convertir-se en inscripció definitiva.

ART. 60. Les terres que constitueixin dot inestimat o pertanyin a menors o a incapacitats, no seran susceptibles d'ésser redimides mentre el propietari tingui els expressats caràcters jurídics.

ART. 61. Durant el temps en què el rabasser no faci ús del dret de redempció i continuï subjecte al pagament del cens o quota part, podrà acollir-se al procediment de revisió del preu d'arrendament establert en el Capítol V d'aquesta Llei.

Les Juntes Arbitrals aplicaran, per a fixar l'import revisionat del cens o quota part, les mateixes normes que regulen el preu d'arrendament.

CAPÍTOL VII

Drets de tanteig, retracte i rescat

ART. 62. En les alienacions de terres subjectes a contractes, el conreador tindrà el dret de prelació i el de retracte de la terra objecte de l'alienació, excepte en els casos següents:

Primer. Quan l'alienació sigui feta a favor del propietari d'una part indivisa.

Segon. En cas d'alienació a favor d'un fill adoptiu de dret del propietari, o dels descendents d'aquest, sempre que l'adoptat visqui en companyia de l'adoptant.

Tercer. Quan la terra hagi estat aportada en dot inestimat.

Quart. Quan l'alienació no ha estat feta a títol onerós.

Cinquè. En les permutes o en les retrovendes, o en les transaccions, mentre no intervé diner, o si hi intervé en forma que la quantitat lliurada sigui inferior al just preu de la cosa, o en les alienacions en les quals no sigui possible una subrogació exacta del conreador en les condicions substancials pactades en el contracte d'alienació.

Sisè. En els casos d'expropiació forçosa per causa d'utilitat pública.

Aquest retracte, prevaldrà a tots els altres restractes legals.

ART. 63. Quan es tracti d'alienacions afectes al dret expressat en l'article anterior, si el propietari notifica al conreador la seva decisió d'alienar, i li expressa el preu definitiu ofert o el que pretengui, aquest, dins el termini de trenta dies següents als de l'avís, podrà fer ús del dret de tanteig, pagant o consignant el preu.

ART. 64. Si el propietari no donés l'avís preceptuat en l'article anterior, o atorgués alienació a favor de tercer abans de trenta dies, o després de finit aquest termini alienés per preu o condicions substancials diferents de les comunicades al conreador, aquest podrà exercitar el retracte, dins els trenta dies naturals següents a l'assentament d'inscripció de l'alienació en el Registre de la Propietat, o dos després que hagi tingut coneixement de la venda.

ART. 65. Les accions derivades dels drets regulats en aquest article hauran d'exercitar-se davant la jurisdicció ordinària i pels tràmits dels incidents.

CAPÍTOL VIII

Contracte d'aparceria

ART. 66. Els contractes de conreu seran d'aparceria sempre que el propietari aporti, a més de l'ús de la terra, una quarta part o més del capital necessari per a la seva explotació i percebi una part dels fruits o beneficis.

Els contractes de conreu en què l'aportació del propietari de més de l'ús de la terra, no arribi a l'expressat 25 per 100, es consideraran contractes d'arrendament a tots els afectes d'aquesta Llei.

No tindran el concepte d'aportació del propietari, al sol efecte de calcular la seva participació en el capital d'explotació i, per tant, conèixer la naturalesa jurídica del contracte, les aportacions que faci en la tria de bestiar complementària.

L'extensió de terra que comprengui tot contracte d'aparceria no podrà ésser superior a la prevista en l'article 7.è d'aquesta Llei.

ART. 67. Els contractants fixaran en el contracte l'import del 25 per 100 del capital d'explotació i determinaran la mena de les aportacions del propietari i valoraran cada una d'elles. També es puntualitzarà en el contracte la proporció en què s'hauran de partir entre els contractants els productes de l'explotació agrícola i la forma d'intervenir el propietari en la recollecció de fruits.

ART. 68. Es consideraran aportacions del propietari, totes les que faci sense estar-hi obligat per altres articles d'aquesta Llei, com ara subministre d'aigua de regadiu, jornals fets pel propietari o pagats per ell, l'amortització de les plantacions fetes pel propietari, els edificis i construccions, els serveis d'instal·lacions mecàniques, els avançaments en metàl·lic o en gra de sembradura, adobs, remeis, entreteniment de carros i altres de semblants.

Les amortitzacions de les plantacions no podran pactar-se per menys de deu anys ni per un temps més llarg de la durada normal de la planta.

ART. 69. Es consideraran aportacions del conreador, l'import dels jornals de tota mena que faci o aboni segons el preu de la localitat, els avençaments en metàl·lic o en gra de sembradura, adobs, remeis, l'amortització de les plantacions que hagi fet, serveis en instal·lacions mecàniques, entreteniment de carros i altres d'anàlegs.

ART. 70. El contracte d'aparceria es regirà per les disposicions relatives al contracte de societat, entenent-se que és una societat civil particular.

La duració del contracte s'establirà per un termini mínim de sis anys, prorrogables tàcitament per iguals períodes contractats. Cada termini de contracte podrà rescindir-se per les pars avisant amb un any agrícola d'anticipació.

ART. 71. La distribució dels productes o beneficis entre el parcer i el propietari es farà en proporció a les respectives aportacions, però el parcer no podrà rebre menys de la meitat ni el propietari menys d'un terç.

Als únics efectes de determinar aquesta proporció d'aportacions, es tindrà en compte el preu d'arrendament de la terra, calculat en la forma disposada en l'article 39 d'aquesta Llei.

ART. 72. Les Juntes Arbitrals seran les úniques competents per entendre de l'import del tant per cent de capital d'explotació aportat pel propietari i, per tant, per a fixar la naturalesa jurídica del contracte. També entendran en tots els problemes econòmics que respecte a aportacions, a participació de productes o beneficis i a liquidació, es suscitin entre els contractants.

ART. 73. Es considerarà causa de rescisió del contracte:

a) Manifestes deficiències en el conreu.

b) Perjudicis evidents i de mala fe ocasionats a la propietat.

c) Deslleialtats en frau contra el propietari en el lliurament dels productes de la terra.

L'acció es plantejarà davant la Junta Arbitral de Districte.

CAPÍTOL IX

Juntes Arbitrals

ART. 74. En cada cap de Districte el Govern de la Generalitat organitzarà una Junta Arbitral que coneixerà privativament totes les qüestions que resultin de l'aplicació o interpretació d'aquesta Llei. Excepcionalment quan ho determini el Govern de la Generalitat una Junta Arbitral podrà estendre la seva jurisdicció a un o més partits judicials limítrofs.

ART. 75. Cada Junta Arbitral es composarà d'un President, quatre Vocals i quatre Suplents. Actuarà de Secretari, a falta de designació especial, el que ho sigui del Jutjat de primera instància o el Secretari del Municipi del Cap de Partit.

ART. 76. Els Presidents de les Juntes Arbitrals seran nomenats pel Govern de la Generalitat a proposta d'un Tribunal encarregat de jutjar un concurs-oposició que en cada cas es convocarà a l'efecte.

ART. 77. En el Decret de la Generalitat que ordenarà la constitució d'una Junta Arbitral, s'obrirà un període de quinze dies, durant el qual els propietaris i els conreadors podran inscriure's en els Ajuntaments respectius per a la formació dels censos dels dos estaments de la jurisdicció territorial.

ART. 78. Aprovats els censos de cada un dels dos estaments en la forma que determinarà el Reglament, la Generalitat convocarà eleccions entre els inscrits per al nomenament dels Vocals i Suplents de la Junta, la meitat per cada un dels dos estaments. Seran elegibles els que reuneixin les circumstàncies d'idoneïtat següents:

1.ª Saber llegir i escriure.

2.ª Tenir plena capacitat civil.

3.ª Residir en el territori jurisdiccional respectiu en ésser designats i durant els dos anys anteriors.

4.ª No haver estat condemnat per delicte comú.

ART. 79. El càrrec de membre de la Junta Arbitral és obligatori i durarà dos anys.

Només podran excusar-se'n els designats, per justa causa, apreciada pel President de la Junta.

El membre que degudament convocat no acudi a exercir les seves funcions, sense causa justificada, podrà ésser sancionat pel President amb una multa de 10 a 50 pessetes.

ART. 80. El càrrec de membre de la Junta és gratuït. Però els Vocals tin-

dran dret que se'ls abonin les despeses de viatge i estada, i els jornals que deixin de percebre.

ART. 81, La competència de les Juntes Arbitrals en el coneixement de les qüestions en què entenen segons aquesta Llei, es determinarà exclusivament, per la situació de les terres objecte del contracte de conreu.

La incompetència de la Junta haurà de declarar-la d'ofici el President, quan procedeixi.

Si no ho fa, i és estimada definitivament la incompetència pel Tribunal de Cassació, en resoldre l'apellació, se li podran imposar les costes.

ART. 82. Per a prendre acord es requerirà la presència del President i un dels membres, almenys, dels designats per cada estament.

Quan un assumpte s'hagi de sotmetre a votació hauran de prendre part en la mateixa igual nombre de membres de cada estament. Els acords es prendran per majoria i el President sols tindrà vot quan hi hagi empat, en el qual cas amb el seu vot decidirà la qüestió.

El President, a més de la facultat decisòria que té en les votacions podrà abans d'arribar a la votació proposar fórmules transaccionals que facin possible l'avinença entre els dos estaments, i en tot cas abans de decidir la votació podrà reclamar els assessoraments jurídics o tècnics que consideri convenients.

ART. 83. Les Juntes Arbitrals en qualsevol moment de la tramitació podran invitar els interessats a l'avinença.

També procuraran indicar-los qualsevulla falta o omissió soferta en el plantejament i defensa de les qüestions per tal que puguin subsanar-les.

ART. 84. Un cop acabat el judici arbitral que no podrà durar més de trenta dies, la Comissió en el laude dictat dintre d'aquell termini, haurà de resoldre totes les qüestions plantejades.

ART. 85. Contra els laudes de les Comissions Arbitrals escaurà apellació davant del Tribunal de Cassació de Catalunya, sense cap altre recurs.

ART. 86. El recurs d'apellació haurà d'interposar-se davant del President de la Junta dintre els deu dies següents al de la notificació del laude, expressant, en forma concreta, les allegacions que s'estimin procedents.

D'aquest escrit es donarà vista a la part apellada, la qual podrà replicar dins el termini de deu dies.

Transcorregut aquest termini s'elevaran els autes al Tribunal de Cassació de Catalunya.

ART. 87. La Sala corresponent del Tribunal de Cassació fins el termini de 60 dies, podrà acordar la pràctica de proves i la celebració d'una compareixença i després d'aquests tràmits, dintre del termini expressat, dictarà les resolucions definitives.

Les resolucions del Tribunal de Cassació de Catalunya, seran executives per tots els procediments establerts en les Lleis processals vigents.

ARTICLES ADDICIONALS

I. L'any agrícola s'entén que comença el dia primer de novembre d'un any i acaba el dia primer de novembre de l'any següent.

II. Per regular l'aplicació d'aquesta Llei, el Conseller de Justicia i Dret formularà un Reglament del qual donarà compte al Parlament.

III. L'aplicació i execució de la Llei correspon al Conseller de Justicia.

L'execució dels laudes ferms pertocarà a la jurisdicció civil ordinària en tots els casos que determini el Reglament d'aquesta Llei i pel procediment civil d'execució de sentències.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. Tots els contractes existents a la promulgació de la Llei s'hauran d'ajustar als seus preceptes.

Des del dia de la promulgació de la Llei s'obrirà un període de revisió general de preu, durant el qual, en la forma disposada en els articles 38 i 39, les

Juntes Arbitrals procediran a la revisió d'aquells contractes que, per no estar d'acord el propietari i el conreador, li siguin presentats.

Des del dia de la promulgació d'aquesta Llei fins al moment d'haver-se acceptat per les dues parts contractants la revisió i en cas de desavinença, mentre no sigui ferma la revisió en els contractes subjectes a la mateixa, l'arrendatari pagarà a compte de l'arrendament.

a) En els contractes afectats en la Llei de conflictes, el 50 per 100 del preu d'arrendament o quota part.

b) En els altres contractes no afectats per la Llei de conflictes, el 75 per 100 del preu contractual o de la quota part establerta.

c) En els contractes d'aparceria compresos en el capítol VIII d'aquesta Llei sotmesos a la revisió, pagaran els parcers la part contractual convinguda. Els contractes de parts de fruits sense aportacions de propietari o quan aquelles no arribin al mínim del 25 per 100 establert per aquesta Llei, es consideraran contractes d'arrendament i compresos en l'apartat *b*).

Un cop aprovada la revisió, el proletari o el conreador hauran de pagar a l'altra part la diferència entre el preu revisat i la quantitat pagada a compte.

Els beneficis inherents a les demandes de revisió que regulen les disposicions anteriors es referiran només a les que siguin presentades durant tot l'any 1934.

Segona. Podran exercitar immediatament el dret d'adquisició regulat en el capítol V de la Llei, els que haguessin venut terres a carta de gràcia i que després de venudes les hagin continuat conreant en concepte de parcers o masovers o arrendataris.

El preu no podrà ésser superior al que s'estipulà en l'escriptura de venda a carta de gràcia.

Tercera. En els casos que els cultivadors que menaven terres en virtut de contracte verbal o escrit de rabassa morta, acreditin que han estat despossetts de les mateixes durant el període de 1923 a 1931, podran entaular recurs de revisió davant la Comissió Arbitral corresponent, per tal que es declari nul el despossetment i sigui restablert en la possessió de què gaudia, sempre que el fet no sigui produït per falta de pagament.

Si les terres a què es refereix aquesta disposició, actualment les cultivés un altre conreador, aquest cessarà al final de l'any agrícola en curs.

Quarta. Els conreadors que portin terres en arrendament pertanyents a collectivitats o organismes que no tinguin caràcter públic, les quals han d'ésser considerades com a béns de mà morta", pel fet de no haver estat subjectes a transmissió durant els vuitanta anys darrers, gaudiran de tots els beneficis continguts en el capítol VI "El contracte de rabassa morta".

Cinquena. El propietari propi conreador que dintre els cinc anys darrers i per circumstàncies d'impossibilitat física accidental o altres similars determinades pel Reglament hagi arrendat terres per contracte d'aparceria regulat pel capítol VIII, podrà donar-lo per finit en el terme contractual, sempre que vulgui novament treballar la terra directament. Si es tracta de contractes vençuts, podrà fer ús d'aquesta disposició, donant el conreador un any agrícola de pre-avís, en termini oportú a ús i costum de la comarca.

L'acció haurà d'exercitar-se davant la Junta Arbitral corresponent, durant l'any 1934.

Sisena. Les Juntes Arbitrals de Districte constituïdes per a entendre en la Llei de conflictes, continuaran actuant fins un termini màxim de tres mesos a comptar de la data de promulgació de la present Llei, en el qual termini hauran d'haver resolt totes les demandes.

La Junta Arbitral superior constituïda per la Llei de conflictes, continuarà actuant fins el 31 de desembre del 1934; en aquesta data hauran de tenir resoltes totes les apel·lacions.

Ni una ni altra Junta no podran entendre en altres demandes que les regulades per les disposicions de la Llei de conflictes.

Palau del Parlament, 21 de març de 1934.

La nostra posició davant la Llei

PER QUE HEM INTERVINGUT EN LA DISCUSSIO DE LA LLEI

Unió Democràtica de Catalunya, que té un ideari per a resoldre cristianament els problemes socials i que s'ha pronunciat sobre el problema de la terra al I i II Congrés del partit, no podia restar en pur diletantisme especulatiu esporuguint-se pel malmirament dels interessos creats, quan les realitats trucaren a la seva consciència social i al seu patriotisme, compromesos una i altre en les lluites fratricides que agiten els nostres camps.

Els benestants no es volen adonar que el món camina vers un nou ordre, i que si no prenen posicions de generositat seran esmicolats.

U. D. de C. declarant-se intervencionista i possibilista, amb l'intent de treure del mal el millor bé, entengué que havia d'intervenir en la discussió de la llei, amb la màxima energia que consent la posició d'un sol home davant d'una majoria disciplinada. I d'aquesta intervenció se'n felicita perquè ha entès que complia un deure, encara que l'èxit no l'hagués acompanyat. Se'n felicita més encara, perquè la seva intervenció consentí una millora notabilíssima del projecte, per tal com sense ella, la majoria no tenia altra funció que la d'aprovar integralment el projecte que ella mateixa havia elaborat. Només hem de lamentar que la inhibició d'aquella minoria més nombrosa no hagi tornat encara més favorable a la nostra agricultura una llei tan transcendent en els aspectes social, econòmic i patriòtic.

Si la retirada de les minories tingués eficiència per a impedir l'aprovació d'una llei, o bé la seva execució, ja fa temps que haurien emprat aquest procediment totes les minories del món, per a fer impossible tota funció de govern. No caldria basquejar-se per a guanyar les majories, que no tindrien cap eficàcia, alhora que les minories es tornarien àrbitres dels parlaments i de les lleis.

EL SEU ESPERIT

Tal com ha quedat redactada, tant si estava com no en l'intent de la majoria, hem de dir que s'avé amb les nostres aspiracions. Ja ho sabem que l'egoisme de molts, que la natural resistència —ben explicable, tanmateix— de mants propietaris, la llei d'inèrcia que es ressent del canvi de posició, quan aquesta comporta un sacrifici, ens congriarà enemics, que no voldran reconèixer els avantatges de la nostra intervenció, que ni per instint de conservació s'adonen que l'hora és de generositat, de la virtut per força —àdhuc que la consciència no els inspirés—, que val més donar de grat un gla —si pogués ésser donació entregar allò que es deu en justícia— que no pas perdre un roure per la força, per bé que si són vertaderament cristians, es faran càrrec, d'acord amb les doctrines de l'Església, que els béns materials no són un fi, sinó un mitjà per a obtenir el fi; que els béns materials han estat creats per la Providència, per a atendre les necessitats essencials de *tots els homes*, no pas pel platxeri d'uns quants.

AVANTATGES.—LA PROPIETAT PRIVADA DE LA TERRA

En un temps en què la socialització i la collectivització dels béns té tants fervorosos, i fins realitats legals en Reformes Agràries, que no volen recordar aquells que veuen a Madrid la seva salvació, sembla que haurien de gaudir que la nostra Llei de Conreus consagri el principi de la *propietat privada de la terra*, encara que imposi algun sacrifici, no tan gran ni de bon tros al que imposava el projecte primitiu i sempre ínfim en relació al despullament sense indemnització o amb indemnització migradíssima, imposats per la Llei de Reforma Agrària de l'Estat espanyol.

PATRIMONI FAMILIAR

Com sigui, doncs, que la Llei de Conreus consagra el principi de la propietat privada de la terra, i *vol fer de cada pagès un propietari*, obstaculitzant la creació del proletariat agrícola, del jornaler misèrrim que tants conflictes planteja en terres d'Espanya, que ha incorporat el principi del *patrimoni familiar*, inalienable e inembargable, és natural que nosaltres aplaudim aquestes orientacions que entenem salvadores i patriòtiques.

VINCULAR EL PAGES A LA TERRA

Precisa *vincular el pagès a la terra*. Una de les causes més greus de l'actual crisi econòmica i del malestar social, deriva de l'enorme desequilibri de la població, concentrada als centres industrials per l'èxode del camp que han abandonat per sentir a les ciutats totes les misèries i, amb elles, totes les rebellions de l'odi i tots els instints de destrucció.

Vinculem el pagès a la terra, no per lleis coactives que esclavitzen i maten l'ànima, sinó per mitjà de lleis amoroses, per lligams d'adhesió íntima, d'avantatges econòmics, de comoditats justes, d'arrelaments espirituals que retornin la pau, i aquell esperit pairal i aquell sentiment patriòtic tan arrapat a l'ànima, que ha fet sempre dels nostres pagesos els més braus defensors de la nostra nacionalitat.

Aquesta vinculació la cerca la Llei establint que els contractes de conreus no puguin tenir una durada menor de sis anys, prorrogables a voluntat del conreador, *si l'amo de la terra no la vol conrear personalment* per un període no inferior a sis anys. I aquest dret de pròrroga és equitatiu, si l'amo no vol conrear, per tal com el conreador actual hi té un dret d'afecció i de treball personal ben superior al de qualsevol altre conreador que no sigui l'amo, el qual tampoc queda perjudicat, per tenir per una banda el dret de desnonament si el conreador no ha complert els pactes o no cuida la terra a ús i costum de bon pagès, i, per altra, hi resta el de *revisió de preus cada sis anys*, és a dir, el mateix que dura el contracte i cada una de les seves pròrrogues.

TORNAR L'ABSENTISTA A LA TERRA

I la nova llei, d'acord amb els nostres principis, tendeix a rectificar d'absentisme i el desviament del sentit de la propietat. I hi tendeix amb un sentit ètic que no vol tenir efecte retroactiu absolut ni tan sols perdurable, a qual fi tira a *tornar l'absentista a la terra*, amb tal que vulgui complir la seva funció de propietari, és a dir, si la vol conrear, en quin cas no imposa les pròrrogues sexenals a favor del conreador. Encara la cinquena disposició transitòria, afegida de nou, permet al propietari reintegrar-se al conreu de la seva terra, en determinades condicions, una vegada finits els conctractes actuals, o bé amb un any de preavís, si el termini ja hagués finit.

INDEMNITZACIO

A aquells propietaris, però, que no vulguin reintegrar-se a la seva terra, durant divuit anys, *encara els hi reconeix el dret de propietari*, en indemnitzarlos del seu valor, amb el qual obtindrà una renda igual o major que l'actual, que és allò mateix que ara n'obtenen. Es clar que té moltes tares la forma senyalada per a determinar aquell valor, tot i el guany extraordinari que s'ha obtingut amb

la nova redacció, però aquestes tares no lleven eficàcia al principi que tira a *fer de cada pagès un propietari*, per tal de vincular-lo permanentment a la terra, sense perjudici del dret essencial de l'anterior propietari; que si l'economia liberal fins ara imperant consentia l'expropiació per utilitat pública, més justa, molt més justa, i constructiva, i patriòtica és l'expropiació per utilitat social.

PACIFICACIO I PATRIOTISME

L'anhel de fer de cada pagès un propietari, a més de cristià, perquè imposa una major justícia distributiva, més ben dit, per ço mateix que és cristià, és alhora patriòtic, perquè ell tornarà la pau al camp, revaloritzarà la nostra economia agrícola, llevarà tot ferment revolucionari i socialitzant, del qual no ens lliuraríem, altrament, en dia més o menys proper, i farà dels nostres pagesos els més ferms defensors d'aquest equilibri social tan necessari per afermar el sentiment patriòtic i per a la pau social, indispensable per al progrés de la humanitat.

TANTEIG I RETRACTE

Es norma ben plausible la introducció del dret de *tanteig i retracte* a favor del conreador, com a un dels mitjans per a convertir-lo en propietari, per tal com no representa cap perjudici per al venedor, i és un guany manifest per al primer. Allò que no podem aplaudir, perquè no és ètic, és el no haver establert el mateix dret a favor del propietari que volgués reincorporar a la seva finca la peça que abans hi pertanyé, en cas d'obligar-se a conrear-la, si el conreador actual la volgués enagenar.

CONTRACTE DE SOCIETAT

U. D. de C. entengué que la parceria *pura* havia de desaparèixer, convertint-la en *contracte de societat*, en el qual el propietari cooperi activament i econòmicament en l'explotació de la terra, vinculant-s'hi d'aquesta manera més activament, més íntimament i restablint amb el conreador aquells lligams espirituals que tant havien contribuït a la vida pacífica i gloriosa de la nostra vida rural. No cal dir, doncs, com gaudim que el Capítol VIII de la llei hagi esdevingut una plasmació gairebé total del nostre ideari en aquest aspecte.

LA RABASSA

Per bé que la poma de la discòrdia del nostre problema agrari fos el problema rabassaire, la Llei suara aprovada només hi dedica el Capítol sisè, que consta de cinc articles, però en forma que de cap manera aplaudim.

Estem conformes amb la redimibilitat d'aquelles rabasses i contractes similars, mitjançant els quals el conreador —com indica la llei— s'obliga a rompre i a plantar o a sembrar el terreny i a expenses seves. Allò al qual no podem prestar una conformitat absoluta és en l'*uniformisme de la valoració*. La majoria dels casos l'antiguitat de la rompuda farà impossible conèixer el valor que tenia la terra en fer-se aquella. Si aquell valor no es pot conèixer, no és just establir com a base de valoració un avenç cadastral que gairebé no existeix a la nostra terra, i a manca d'aquest —i és el cas general— el de l'amillarament anterior al 1930. Ningú no ignora que gairebé la totalitat dels amillaraments tenen més de seixanta anys, d'origen únicament fiscal, és a dir, al sol objecte del pagament d'impostos, i a base de declaració voluntària. No és just, diem, que una volaració tan antiga, feta amb les susdites característiques, quan ni remotament els amos d'aquells temps podien sospitar que mai pogués tenir una finalitat distinta de la

fiscal i menys que pogués servir per a valoracions tan allunyades, quan el valor monetari de totes les coses ha triplicat i quadruplicat. Per altra banda, hi ha moltíssims rabassaires, que ni ells, ni els seus ascendents, han tret la terra de l'ermot, sinó que l'han adquirida a baix preu d'un anterior rabassaire, i amb la valoració així establerta es lucren excessivament.

JUNTES ARBITRALS

Partidaris de jurisdiccions especialitzades i de la independència absoluta de tot poder judicial per al més encertat i ètic funcionament de la justícia, no podem aplaudir més que parcialment la creació de les Juntes arbitrals per a resoldre els problemes de fet. Ens plauen en quant suposen una especialització i una intervenció de representants dels estaments litigants. Ens desplauen en quant la presidència és intervinguda en el seu nomenament pel poder legislatiu i executiu, que risquen de convertir les Juntes Arbitral i els seus presidents en instruments polítics del partit governant. Allò que més ens dol és que la justícia en pateixi, per tal com el nostre postulat posa aquesta per damunt de tot interès partidista i de tot favoritisme de classe.

L'estructuració per nosaltres cobejada l'entenem més adient a la finalitat de l'òrgan declaratiu del dret agrari. Els vocals dels conreadors i propietaris haurien de derivar dels organismes sindicals que la llei ha negligit, per tal de donar-los una representació orgànica estamental. La presidència l'haurien de constituir tres magistrats jurídics especialitzats en dret i pràctica agràries, deslligats de tot organisme polític, per tal de donar a les llurs resolucions la màxima seguretat d'encert i independència.

De totes maneres, el recurs davant el Tribunal de Cassació de Catalunya pot curar els possibles desencerts o arbitrarietats de les Juntes Arbitrals. Al Tribunal de Cassació, però, li precisarà una Sala especialitzada en afers agraris per tal de no perpetuar els procediments en perjudici de la pau i de l'economia. Es un encert lliurar a la jurisdicció civil ordinària l'execució dels laudes de les Juntes Arbitrals i les sentències del Tribunal de Cassació.

Hem de lamentar que la quarta de les disposicions transitòries transpuï un sectarisme en contra d'una institució particular que no s'adiu poc ni molt amb el dret i la justícia que deu imperar per damunt dels sagrats drets de la consciència. Es un greuge a la nostra fe, que no podem silenciar.

ALTRES FALLES

Altres falles comporta la llei, que no podem disseccionar ací. No podem negligir, però, la dels Arts. 70 i 80, ben perjudicials, tanmateix, no pas pels propietaris, sinó pels mateixos conreadors que hom deia voler afavorir; i que si no són modificats o el Reglament no concreta en la forma que de dret pertoca, esdevindran el ferment de la guerra civil a cada contrada. Els articles 38 i 39, són també revisables, però ens hem de felicitar de la millora extraordinària que representen comparats amb la redacció primitiva del projecte.

El minifundisme és un altre perill que no ha volgut evitar la nova llei, sinó més aviat fomentar, amb la redacció de l'article setè, sense que l'experiència dels nostres germans de Galícia els hi hagi servit de lliçó ben amarga tanmateix.

Repugna al nostre sentit de llibertat i anticentralista, l'uniformisme que ha orientat la majoria en la discussió i aprovació de la llei.

Confiem encara que el Reglament voldrà esmenar aquestes falles que tant lamentem.

ELS RECURSOS A MADRID

Està clar que la nostra ànima catalana s'havia fet la illusió que calia eixamplar l'àrea de les nostres autodeterminacions a la qual hi ajudarien els vells catalanistes enlloc de minimitzar encara el *mínim* Estatut. Però ja se n'ha fet càrrec —ben a contracor tanmateix— que davant els vots i els interessos materials, els patriòtics i espirituals no compten. D'allò que no ens hem fet càrrec és de la miopia dels recurrents d'avui, que tot dient-se catalanistes no saben allargar la vista ni fins a demà. Creuen que les nomenades dretes espanyoles han d'ocupar-se per sempre dels seus egoismes i no s'adonen de la voluntat meridional que abans d'ahir elegí les esquerres, ahir votà les dretes, però que demà tornarà cap a les esquerres, com s'ha esdevingut sempre a Ibèria, com s'esdevé en pobles molt més equilibrats que el nostre —l'anglès, per exemple. Si ara es mostren tan zelosos de les prerrogatives centralistes, ¿com s'hi podran revelar, quan les lleis de Madrid, es tornin més socialitzants encara que la llei Agrària i neguin el dret de propietat i l'expropiació amb indemnització, que reconeix la Llei de Conreus?

COLOFO

Sabíem que U. D. de C. en els problemes socials no concordaria amb els partits nomenats de dreta, grans apologistes de la doctrina pontifícia mentre no passa del lirisme especulatiu, però que reculen quan aquella doctrina s'ha de tornar carn viva, per por de perdre els vots d'aquells que, contradint les paraules del Crist, volen servir Déu i el diner. Però, tanmateix, en aquesta discordança rau el motiu de la nostra existència. Altrament, no valia la pena d'haver nascut. U. D. de C. sent la responsabilitat de l'apostasia popular, perquè una ingent multitud de catòlics de nom, no concordant la seva vida amb la doctrina, s'han casat amb el liberalisme econòmic i amb les injustícies socials que l'Església ha condemnat sempre. I perquè la sent, aquesta responsabilitat, no vol servir farisaismes que escandalitzen el poble, ans posa la seva glòria en ésser silenciada o combatuda per tants de fariseus que s'esqueixen les vestidures davant la veritat que acusa i la justícia que condemna.

U. D. de C. coneix les dificultats de la seva ascensió i les accepta de grat perquè vol servir l'ideal que la impulsa, per damunt de tota concupiscència i desviament collectiu.

Imp. Altés.—Barcelona.